

प्रभाव दैनिक

National Daily

वर्ष १२ अंक ४४ काठमाडौं शुक्रबार, २३ जेठ २०८२ Prabhav National Daily Friday, June 06, 2025 www.prabhavonline.com पृष्ठ ८ मूल्य रु. ५।-

पत्रिका नआएमा, ठेगाना परिवर्तन
भएमा वा अन्य कुनै गुनासो/जिज्ञासा
भएमा निम्न माध्यमबाट हामीलाई
तत्काल सम्पर्क गर्नुहुन अनुरोध गरिन्छ।

 प्रभाव पब्लिकेशन प्रा.लि.
सिफल-७, काठमाडौं
०१-४३७३५७७, ९७६१८१५४००,
९८४१५१२१७, ९८४१२४६२६९
marketing2prabhav@gmail.com

पतञ्जलि योगपीठको जग्गा प्रकरण

पूर्वप्रधानमन्त्री नेपालसहित ९३ जनाविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा

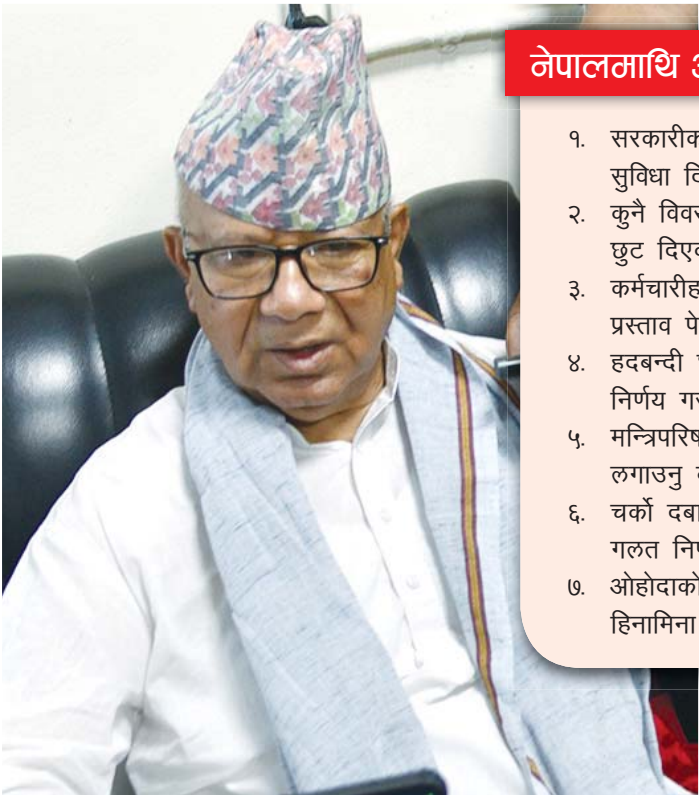
१८ करोड ५८ लाख ५० हजार बिगो मागदाबी

नेपालको सांसद पद निलम्बन

- पूर्वमन्त्री प्रेमबहादुर सिंह, पूर्वमन्त्री स्वर्गीय डम्बर श्रेष्ठका छोरा, पूर्वमुख्यसचिव स्वर्गीय माधव घिमिरेकी श्रीमती, पूर्वसचिव छविलाल पन्तलगायत पनि प्रतिवादी
- काभ्रेको साँगागायत क्षेत्रमा पतञ्जलिको जग्गा सट्टापट्टा गरेर भ्रष्टाचार गरेको अख्तियारको ठहर

जेबी योजन

काठमाडौं- पूर्वप्रधानमन्त्री तथा नेकपा एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपालविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा दर्ता भएको छ। काभ्रेको साँगागायत क्षेत्रमा पतञ्जलिको जग्गा सट्टापट्टा प्रकरणमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले नेपालविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा दायर गरेको हो। नेपालसँगै पूर्वमन्त्री प्रेमबहादुर सिंह, पूर्वमन्त्री डम्बर श्रेष्ठका छोरा लगायत ९३ जनालाई अख्तियारले भ्रष्टाचार मुद्दामा प्रतिवादी बनाएको छ। भ्रष्टाचार मुद्दा फैले नेपाल तेस्रो प्रधानमन्त्री भएका छन्। पञ्चायतकालमा गल्लेकाण्डमा बहालवाला प्रधानमन्त्री डा. तुलसी गिरी र प्रजातन्त्र बहालीपछि ज्ञानेन्द्र शाहको शासनकालमा प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले मेलम्ची भ्रष्टाचार प्रकरणमा मुद्दा फैलेका थिए। देउवा दुई वर्ष जेल परेका थिए। गणतन्त्रकालमा भने नेपालले भ्रष्टाचार मुद्दा फैल्नुपरेको छ।

नेपालमाथि अख्तियारको सात आरोप

- सरकारीकरण हुनुपर्ने जग्गा सट्टापट्टाको सुविधा दिएको
- कुनै विवरण संलग्न नगरी हदबन्दी छुट दिएको
- कर्मचारीहरूमाथि दबाब र धम्की दिएर प्रस्ताव पेस गर्न लगाएको
- हदबन्दी छुटको नीति नै परिमार्जन गरी निर्णय गराएको
- मन्त्रिपरिषद्मा ठाडो प्रस्ताव पेस गर्न लगाउनु बदनियत देखिएको
- चर्को दबाब थुम्कन नसकेर कर्मचारीहरूले गलत निर्णय गरेको
- ओहोदाको दुरुपयोग गरी सम्पत्ति हिनामिना गराएको

बाराको सिमरा विमानस्थलमा बिहीबार अपराह्न सञ्चारकर्मीलाई अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले विशेष अदालतमा मुद्दा दायर गरेको विषयमा प्रतिक्रिया दिँदै पूर्वप्रधानमन्त्री एवं नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपाल।

तस्विर: दिवाकर भण्डारी/रासस

उनीविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दामा १८ करोड ५८ लाख ५० हजार बिगो मागदाबी गरिएको विशेष अदालतका प्रवक्ता यजराज रेग्मीले प्रभावलाई जानकारी दिए। भ्रष्टाचार मुद्दा दायर भएसँगै नेपालको प्रतिनिधिसभा सदस्य

पद स्वतः निलम्बनमा परेको छ। नेपालसँगै अब निलम्बनमा पर्ने प्रतिनिधिसभा सदस्यको संख्या चार पुगेको छ। यसअघि टेराभक्स भ्रष्टाचार प्रकरणमा पूर्वमन्त्रीसमेत रहेका कांग्रेस सांसद मोहनबहादुर बस्नेतविरुद्ध मुद्दा

‘बदलाको भावनाबाट म माथि मुद्दा चलाइयो, भ्रष्टाचार गरेको छैन’

पूर्वप्रधानमन्त्री एवं नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपालले प्रधानमन्त्री केपी ओलीको निर्देशनमा अख्तियारले आफूमाथि मुद्दा दायर गरेको टिप्पणी गरेका छन्। उनले ओली बदलाको भावनाले चलेको गुनासो गरे। पतञ्जलिको जग्गा प्रकरणमा भ्रष्टाचार मुद्दा दायरपछि गृहजिल्ला रौतहटबाट काठमाडौं फर्कनेक्रममा वाराको सिमरा विमानस्थलमा बिहीबार सञ्चारकर्मीहरूसँग उनले भने, ‘केपी ओलीको निर्देशनमा मुद्दा दर्ता भएको हो। उहाँ मेरोविरुद्धमा सुरुदेखि नै लाग्नुभएको हो। मेरो राजनीतिक करिअर समाप्त पार्ने उहाँको नियत नै हो। पहिले पनि यस्तै किसिमले पटक-पटक कोसिस गर्नुभएको हो। उहाँ बदलाको भावनाबाट चल्नुहुन्छ।’ नेपालले एक रूपैँसा पनि भ्रष्टाचार नगरेको पनि दाबी गरेका छन्। बिहीबार बेलुका नै उनी काठमाडौंमा आइपुगेका छन्। उनले शम्भु श्रेष्ठसहितका कानून व्यवसायीहरूसँग परामर्श लिएका छन्। उनको दल नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीको बैठकले अध्यक्ष नेपालमाथि पूर्वप्रहरी ढंगले प्रतिशोध साँधिएको ठहर गरेको छ।

क्रमशः पृष्ठ ३ मा

‘ठूला माछा’लाई मुद्दा चलाउने अख्तियारको आँट

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- भ्रष्टाचारको विषयमा ‘ठूला माछा’ भनी चित्रण गरिने प्रधानमन्त्रीस्तरका नेताहरूमाथि बल्ल अख्तियारले मुद्दा चलाउने आँट गरेको छ। यसअघि मन्त्री र साना कर्मचारीमात्र कारवाहीमा परेसँगै धेरैले ठूला माछा जहिल्यै

- पूर्वप्रधानमन्त्री डा.बाबुराम भट्टराईलाई ललितानिवास प्रकरणमा छुट
- वर्तमान प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली गिरीबन्धु टी-स्टेटदेखि ओम्नी काण्डसम्म मुछिएका छन्
- पूर्वप्रधानमन्त्री एवं माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालविरुद्ध लडाकु शिविर घोटालाको आरोप

उम्किनै आरोप लगाउँछे। बिहीबार पूर्वप्रधानमन्त्री माधवकुमार नेपाललाई अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले विशेष अदालतमा मुद्दा दायर गरेसँगै यो आरोपबाट अख्तियार एक हिसावले मुक्त भएको छ। पतञ्जलि जग्गा प्रकरणमा नेपालसहित ९३ जनाविरुद्ध दायर गरिएको मुद्दामा नेपालमाथि १८ करोड ५८ लाख बिगो जरिवाना

र सजायको माग गरिएको छ। यसअघि अख्तियारले मन्त्रिपरिषद्को निर्णयलाई नीतिगत भन्दै अनुसन्धान वा मुद्दा अघि बढाउन आनाकानी गरिरहेको थियो। अख्तियारका प्रमुख आयुक्त प्रेमकुमार राई रहेकै बेला बालुवाटारस्थित ललिता निवासको जग्गा हिनामिना प्रकरणमा मन्त्रीदेखि व्यवसायी तानिए। तर पूर्वप्रधानमन्त्रीले छुट पाए। मन्त्रिपरिषद्ले गरेका निर्णय नीतिगत भन्दै त्यतिबेला अख्तियार प्रमुख राईले नेपाल र डा. बाबुराम भट्टराईविरुद्ध मुद्दा दायर गर्न अस्वीकार गरेका थिए। मन्त्रिपरिषद्को निर्णयमा प्रवेश गर्न नमिल्ने भन्दै पन्छिएका राईले यसपटक भने उस्तै प्रकृतिको निर्णयमा मुद्दा अघि बढाएका हुन्। यतिमात्र हैन अहिलेका प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले पनि मन्त्रिपरिषद्को बैठकबाट निरीबन्धु टी-स्टेटलाई ३४३ बिघा जग्गा सट्टापट्टा गर्न दिने निर्णय गरेका थिए। ओलीको यो निर्णय सर्वोच्च अदालतले २०८० माघमा खारेज गरिदिएको थियो। यस विषयमा आफू प्रतिपक्षमा रहँदा नेपाली कांग्रेसले छानबिनका लागि जोडदार माग गरेको थियो। ओलीमाथि यतीदेखि ओम्नी काण्डको आरोप कांग्रेसले आफू प्रतिपक्षमा रहँदा उठाउँदै आएको छ। प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालविरुद्ध लडाकु शिविर घोटालादेखि शेरार दरबार जग्गा प्रकरणसम्मका आरोप छन्।

क्रमशः पृष्ठ ३ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

विश्वव्यापी रोजगारीको अवसर घट्ने आइएलओको प्रक्षेपण

ममता थापा

काठमाडौं- सन् २०२५ मा विश्वव्यापीरूपमा पाँच करोड ३० लाख रोजगारी सिर्जना हुने अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन (आइएलओ)ले प्रक्षेपण गरेको छ। आइएलओले यसअघि सन् २०२५ मा विश्वव्यापीरूपमा छ करोड रोजगारी सिर्जना हुने प्रक्षेपण गरेको थियो। तर भूराजनीतिक तनाव र व्यापार क्षेत्रमा देखिएका अवरोधका कारण ७० लाख रोजगारी घट्ने अध्ययन सार्वजनिक गरेको हो। यसका साथै विश्वको कूल गार्हस्थ उत्पादन (जिडपी) पनि ३.२ प्रतिशतबाट फरेर २.८ प्रतिशतका सीमित हुने जनाएको छ। अध्ययनले विश्वको श्रम तथा अर्थ बजार कमजोर हुने निष्कर्ष निकालेको छ। आइएलओले सार्वजनिक गरेको ‘विश्व रोजगार र सामाजिक दृष्टिकोण’ नामको अध्ययन अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोषको हालसालैको अध्ययनमा आधारित रहेको जनाएको छ। अध्ययनका अनुसार विश्वको श्रमबजारमा उच्च दक्ष श्रमिकको माग बढ्दो छ। यो परिपाटीलाई महिलाहरूले अगाडि बढाइरहेको सो प्रतिवेदनले जनाएको छ। सन् २०१३

- सन् २०२५ मा पाँच करोड ३० लाख रोजगारी सिर्जना हुने आइएलओको अनुमान
- यसअघि छ करोड रोजगारी सिर्जना हुने प्रक्षेपण गरिएकोमा पछिल्लो भूराजनीतिक तनाव र व्यापार क्षेत्रमा देखिएका अवरोधका कारण ७० लाख रोजगारी घट्ने अध्ययनको निष्कर्ष

देखि २०२३ को बीचमा उच्च दक्ष काममा आवद्ध महिलाहरूको हिस्सा २१.२ बाट बढेर २३.२ प्रतिशत पुगेको छ। उच्च दक्ष पेसामा आवद्ध पुरुषहरूको अनुपात सन् २०२३ मा करिब १८ प्रतिशतमात्र

थियो। यद्यपि, लैंगिक हिसाबले कामको विभाजन गर्ने प्रवृत्ति भने कायमै रहेको पाइएको छ। निर्माण लगायतका क्षेत्रमा महिलाको उपस्थिति कम छ भने खानेपानी, स्वास्थ्य, शिक्षा लगायतका क्षेत्रमा बढी भेटिएको छ। विश्वव्यापीरूपमा शिक्षित जनसंख्याको वृद्धि हुँदै जाँदा श्रमबजारमा रोजगारी र शैक्षिक योग्यताबीच बेमेल देखिन थालेको छ। सन् २०२२ मा ४७.७ प्रतिशत श्रमिकले मात्र आफ्नो योग्यताअनुसारको काम गरेको पाइएको छ। पछिल्लो दशकमा कम शिक्षित श्रमिक ३७.९ प्रतिशतबाट घटेर ३३.४ प्रतिशतमा झरेका छन्। अति शिक्षित श्रमिकको संख्या भने १५.५ प्रतिशतबाट बढेर १८.९ प्रतिशत पुगेको अध्ययनले देखाएको छ।

क्रमशः पृष्ठ ३ मा

युएई जाने नेपाली श्रमिकको न्यूनतम तलब बढ्यो

काठमाडौं (प्रस)- श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री शरत्सिंह भण्डारीले संयुक्त अरब इमिरेट्स (युएई) जाने कामदारका लागि एक हजार दिरामभन्दा कम तलब सुविधा भए मागपत्र प्रमाणीकरण नहुने बताएका छन्।

बिहीबार मन्त्री भण्डारीले युएई जाने श्रमिकको न्यूनतम तलब निर्धारण गर्ने निर्णय गरेका हुन्। उनले युएई जाने कामदारहरूको न्यूनतम तलब एक हजार दिराम भएमात्रै राजदूतावासबाट मागपत्र प्रमाणीकरण हुने बताए। मन्त्री भण्डारीले युएई नेपाली श्रमिकका लागि आर्कषण गन्तव्यको रूपमा देखिएको उल्लेख गर्दै त्यहाँस्थित दूतावासको सुझावमा न्यूनतम तलब एक हजार हुनुपर्ने प्रस्तावलाई परराष्ट्र मन्त्रालय र कानून मन्त्रालयको सहमतिमा मन्त्रीस्तरीय निर्णयबाट स्वीकृत गरिएको बताए। ‘युएई जाने कामदारको हकमा पहिले ८००, एक हजार र १२ सय दिराम तलबको अनुपात लागू थियो। तर, अब अदक्ष, अर्धदक्ष र दक्ष श्रमिकको क्रमशः न्यूनतम एक हजार, १२ सय र १५ सय दिराम तलब निर्धारण गरिएको छ। तोकिएको भन्दा कम तलब भए कुनै पनि मागपत्र प्रमाणीकरण हुने छैन,’ मन्त्री भण्डारीले भने। नेपाली कामदारहरूको हितमा यो निर्णय उपलब्धिमूलक हुने विश्वास व्यक्त गरे। उनले यस निर्णयबाट युएईमा न्यून तलबमा काम गर्ने नेपाली श्रमिकहरूलाई ठूलो राहत मिल्ने बताए।

क्रमशः पृष्ठ ३ मा

गर्मीमा तातो हावा वा लुबाट जोगिने उपायहरू

दिउँसो घरबाट बाहिर
नगिस्कने

फलफूलको रस र
पानी पिउने र धेरै
पसिना आएमा
कहिलेकाहीँ
जीवनजल पिउने

बाहिर निस्कनै परे
पातलो कपडाले ढाउने
छोप्ने वा छाता ओढ्ने

धिसो पानीले नुहाउने

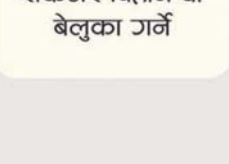
सैतबारीमा कामकाज
सकभर बिहान वा
बेलुका गर्ने

मदिरा सेवन नगर्ने

क्याफिनले धेरै पिसाब
गराउँने हुँदा चिया,
कफी, सोडा जस्ता
पेयपदार्थ नपिउने

चिनीको मात्रा बढी
मछको म्मोल पदार्थ
बढी नपिउने

जनहितमा जारी सन्देश

 प्रभाव दैनिक

 www.prabhavonline.com

प्रभाव पब्लिकेशन प्रा.लि.
काभ्रे-७, सिफल, काठमाडौं

પૃષ્ઠ ૧ થાટ ક્રમશઃ

पूर्वप्रधानमन्त्री...

मन्त्रिपरिषद्बाट हदबन्दी छुटमा पाएको जग्गा मन्त्रिपरिषदकै निर्णयबाट बिक्री भएको पाइएपछि अख्तियारले छानबिन सुरु गरेको थियो । सोही प्रकरणमा बिहीबार पूर्वप्रधानमन्त्री नेपालसहित ९३ जनालाई प्रतिवादी बनाएर अख्तियारले विशेष अदालतमा भ्रष्टाचारको मुद्दा दायर गरेको हो ।

पतञ्जलिले जडीबुटी खेती र आयुर्वेद
अस्पताल निर्माणका लागि हबबन्दी छुट्टा
गरेका खरिद गरेको थियो । खरिद
गरेकामध्ये केही जग्गा विक्री गरेको
फेला लागेको छ । यमपाछु अख्तियारले
छानबितन संलेको थियो । यसबीचमा निर्णय
प्रक्रियामा सलमहत्वरूप्य अख्तियारले
वयानसमेत लिएको थियो । वयान
लिनेअर्थेमा पूर्वप्रधानमन्त्री नेपाल पनि थिए ।
वयानको आधारमा विहीवार अख्तियारले
पूर्वप्रधानमन्त्री नेपाललाई ग्राह्यविद्वन्
पठाएका मुद्दा दायर गरेको हो ।

उनीबीह्र सरकारीकरण हुनुपर्ने जग्गा सट्टापट्टाको सुविधा दिएकाे, कर्ने विवरण सलन गरि गरी हदबन्दी छुट्ट दिएकाे, कर्मचारीहरूमाथि दबाव र धम्की दिएर प्रस्ताव पेश गर्न लगाएकाे र हदबन्दी छुट्टाकाे नीति नै परिमार्जन गरी गराएकाे आरोप अख्तियारकाे छ । मन्त्रिपरिषदमा ठाडो प्रस्ताव पेश गर्न लगाउनु बर्दनिषत देखिएकाे, चर्को दबाव थेग्न नसकेकाे कर्मचारीहरूलाे गतत निर्णय गरेकाे र ओहोदाकाे दुरुपयोग गरी समष्टि हिनामिना गराएकाे पनि आरोप लगाएकाे छ ।

तर, अख्तियारले मुद्दा दायर गरेका ९३ जनामध्ये मुख्य योजनाकार भने शालिग्राम सिंहलाई मानेको छ। पतञ्जलिलाई हदबन्दी छुट्टामा जग्गा मिलाउनेदेखि वेचबिखन गर्नसम्म उनको मुख्य भूमिका रहेको अख्तियारले आरोपपत्रमा उल्लेख गरेको छ। सिंहकै मुख्य सक्रियतामा भएको यो काममा उनीमाथै नभएर पूर्वप्रधानमन्त्री नेपालबस्नेतको 'केनेक्सन' देखिएको बताउँदै नेपालविन्दु अख्तियारले मुद्दा दायर गरेको हो। पतञ्जलि योगपीठ तथा आयुर्वेद कम्पनीले महेन्द्रज्योति कम्पनी सञ्चालनका लागि गरेको हदबन्दी छुट्टामा जग्गा खरिद भएको थियो।

मुनाफा वितरण नगर्न उद्देश्यले
खोर्लिएको यो कम्पनीले पछि
शालिग्रामकै मुख्य भूमिका नाफा
खाने उद्देश्यले कानुनविपरीत
महँगोमा उक्त जग्गा बेचेकोसमेत
थियो । सिंह पतञ्जलिका नेपाल

[illegible]

प्रमुख हुन् । उनैको मुख्य डिजाइनमा मालपोत कार्यालयदेखि त्यहाँका सरकारी कर्मचारी, गृही संस्थान, शाखा कार्यालय काभ्रेका कर्मचारी, भूमि सुधार तथा व्यवस्थापन विभागका कर्मचारी, भूमिसुधार तथा व्यवस्था मन्त्रालयका कर्मचारी, मन्त्री, मुख्यसचिवदेखि प्रधानमन्त्री सम्मलाई मिलाएर यो काम भएको निष्कर्ष अख्तियारको छ ।

हुन पनि भूमिसुधारमन्त्री डम्बरबहादुर
श्रेष्ठले नै आफ्नो टिप्पणीमा 'जग्गा
वेचबिखन गरी सट्टापट्टा गर्न स्वीकृतिका
लागि सम्माननीय प्रधानमन्त्रीबाट
प्रस्ताव ल्याउन मौखिकरूपमा
निर्देशन दिनुभएको हुँदा सो अनुसार
मन्त्रिपरिषद्मा पेस गर्न स्वीकृत' भनी
लिखित निर्णय गरेका थिए ।

[illegible]

आधारमा अख्तियारले नेपालको भूमिकालाई
लक्षित गरेर आरोपपत्रमा भनेको छ,
'पतञ्जलिका समग्र कारवाहीमा थेग्नै नसक्ने

राजनीतिक दबाव परेको स्पष्ट देखिन्छ ।
जबकि, भूमिसम्बन्धी ऐन, २०२१ अनुसार कुनै उत्पादनमूलक उद्योग वा व्यवसाय गर्ने सरकारले हदबन्दीमा छुट हुनेगरी जग्गा राख्ने सुविधा दिन्छ । त्यस्तो जग्गा विक्री गर्ने पाइदैन । सोहीअनुसार भारतको पतञ्जलि योगपीठले काभ्रेमा आयुर्वेद शिबालयदेखि अस्पताल र जडीबुटी फार्म सञ्चालन गर्ने २०६४ सालमा कम्पनी दर्ता गरेको थियो । हदबन्दीभित्रको जग्गाले न्युपने भएपछि, सरकारलाई हदबन्दी छुटमा जग्गा राख्ने अनुमति दिने आग्रह गरेको थियो । त्यही आधारमा नेपाल प्रधानमन्त्री छुट्टा मन्त्रपरिषद बैठकले १८ माघ, २०६६ मा पतञ्जलिदेखि काभ्रेमा ८९५ रोपनी जग्गा कब्जा छुट दिएको थियो । त्यतिबेला पतञ्जलिले करिब ६ सय रोपनी जग्गा किनेको थियो । जग्गा किनेको केही महिनामा नै उसले जग्गा बेच्ने निर्णय गर्यो । कानुनतः हदबन्दी छुटको जग्गा बेच्न नमिल्ने र त्यसबारे सर्वोच्च अदालतको तर्जिम पनि छ । तर, कानुन र नजिरलाई बेवास्ता गर्दै नेपालको पतञ्जलिपरिषदले विक्री गर्ने अनुमति दिने

निर्णय गरेको थियो ।

लामो समय यो विषय गुप्तचर थियो ।
राज्य संयन्त्र चूपचाप थियो । तर, लेखा
सामंजसमा उजुरी परेपछि, माइत्रे यो विषय
सार्वजनिक भएको हो । सुरमा अख्तियारको
जग्गा विक्रीबारे अध्ययन गरी प्रतिवेदन
पेश गर्न भूमि व्यवस्था, सहकारी तथा
गरीबी निवारण मन्त्रालयलाई निर्देशन
दिएको थियो । पत्ञ्जल योगपीठ तथा
आयुर्वेद कम्पनी प्रालिको जग्गा विक्री गर्ने
निर्णयमा संलग्नहरूलाई कारवाही हुनुपर्ने
र जग्गा विक्रीको अनुमति रद्द हुनुपर्ने माग
राज्य सर्वोच्च अदालतमा फर्केर रिट निवेदन
दाता भएको अवस्था छ ।

त्यतिवेला भूमि व्यवस्था तथा
अभिलेख विभागले भक्तपुर मालपोत
कार्यालयका प्रमुख मानांकित अधिकृत
लोकचन्द्र भण्डारीको नेतृत्वमा अध्ययन
समिति बनाएको थियो । समितिले
अध्ययन गरेर प्रतिवेदन बुझाउनुको
छ । हाल त्यो प्रतिवेदन अख्तियारीमै छ ।
समितिले साँगा, नासिका,
गणेशस्थान वरपरका करिब ८८ रोपनी
जग्गा बेचिएको फेला पारेको थियो ।
आर्थिक वर्ष २०६५/६६ मा किनिएको
कति तपस जग्गा अनि आर्थिक वर्ष सुरु
हुनासाथ बेचेको पनि भेटिएको थियो ।

पतञ्जलिले केही जग्गा २०६४ सालदेखि किनेर राखेको थियो ।

यही प्रकरणमा पूर्वप्रधानमन्त्री नेपालमाथि भ्रष्टाचार मुद्दा दायर भएको हो । नेपालसँगै तत्कालीन कानुनमन्त्री प्रेवबहादुर सिंह, तत्कालीन मन्त्री डम्बरबहादुर श्रेष्ठ, बलिविस्फोर्काे उनका छोरा स्वतिसि श्रेष्ठ, तत्कालीन मुख्यसचिव स्वर्गीय माधवप्रसाद धिमिरेको हकमा उनकी श्रीमती कमला धिमिरे, भूमिसुधार सचिव छर्जराज पन्त लगायतिवरुद्ध पनि भ्रष्टाचार मुद्दा दायर भएको छ । उनीहरूवरुद्ध पनि १८ करोड ५८ लाख ५० हजार स्वतिसि विगो मागदा गरिएको छ ।

तत्कालीन सहसचिववरू जितवहादुर थापा र लालमणि जोशी, तत्कालीन कानून उपसचिव कलानिधि पौडेल, गान्धीप्रसाद सुवेदी, भुपेन्द्रमणि केसी, तत्कालीन महानिर्देशक केशरवहादुर वानियाँ र तत्कालीन उपसचिव राजाराम थापाविरुद्ध पनि भ्रष्टाचार मुद्दा दायर भएको छ ।

तत्कालीन	शाखा	अधिकृत
सिताराम पोखरेल,	तत्कालीन	नायब
सुब्बा बुद्धिबहादुर कार्की र	तत्कालीन	
मालपोत	अधिकृत	प्रेमबहादुर
देशार, केदारनाथ भट्टराई,		खरिदार
मोहनराम शर्मा,	मालपोत	अधिकृत

जनार्दन गुरागाईं, वेदप्रसाद अर्याल,
शिवहरि शर्मा सुवेदी, नायब सुब्बा
विनोद कोइराला लगायतविरुद्ध पनि
भ्रष्टाचार मुद्दा दायर भएको छ ।

रामदेव, बालकृष्णसहित पाँच
भारतीयलाई जोगाइयो

अख्तियारले पतञ्जलिको जग्गा सट्टापट्टा गरेर भ्रष्टाचार गरेको प्रकरणमा चार जना भारतीय जोगीविरुद्ध मुद्दा दायर नगरेर जोगाएको छ । उनीहरू स्वामी रामदेव, आचार्य बालकृष्ण, महन्त राजेन्द्र दास र राजेन्द्र सिंह हुन् ।

नेपालको १० जिल्लामा सहभन्दा बढी
जग्गा कृषि गन्नालयमा निवेदन दिएर
जग्गा वेच्ने मात्रै नभएर मुख्य व्यक्तिहरू
रामदेव र बालकृष्ण हुन् । तर, दुवैलाई
रिजिष्ट्रारले प्रतिबादी बनाएन । कम्पनीलाई
रिजिष्ट्रारको कार्यालयको विवरणअनुसार
पत्रजाल योगपीठ तथा आयुर्वेद कम्पनीलाई
नेपालक कम्पनीका संरक्षक
र अध्यक्ष बालकृष्ण हुन् । राम र सिंह
सदस्य थिए । तर, कम्पनीका सदस्य रहेका
नेपाली नागरिक शालीग्रामलाई भने मुख्य
योजनाकारको रूपमा मुद्दा दापर गरेको छ ।
अख्तियारको विवरणमा रामदेव र
बालकृष्णको नेतृत्वमा रहेको कम्पनीले

जडीबुटीका उत्पादन र वितरण गर्नेदेखि लिएर १२ वर्षसम्मका बालबालिकालाई शिक्षा दिने भन्दाै कम्पनी दर्ता गराएको थियो । त्यसका लागि देशका विभिन्न ठाउँमा हजारौं विघा जमिन चाहिने भन्दाै उसले हदभन्दा बढी जग्गा खरिद गर्न पाउँ भनेर भूमिसुधार मन्त्रालयमा निवेदन दिएको थियो ।

त्यसकै आधारमा काब्रेको विभिन्न पालिकासँगै तराई र पहाडका केही जिल्लामा कम्पनीले हदबन्दी बढी जीवनशैलीको थियो तर मन्त्रिपरिषद्बाट निर्णय गराएर किनवेच गरेको पाइएको छ ।

अख्तियारको विवरण अनुसार दाइमा ५५ विघा, लमजुङमा २०० रोपनी, प्युङ रोपनी २२० रोपनी, काभ्रेपलाञ्चोक ८१५ रोपनी, चितवन १५ विघा, धनुषामा २५ विघा, काठमाडौँ उपत्यकामा १५० रोपनी, बारा र पर्सा ४० विघा जग्गा कम्पनीले हदबन्दीभन्दा बढी जग्गा लिएको थियो । हाल अख्तियारको अनुसन्धान गरेको काब्रेको जग्गामा मात्रै हो, जहाँ ठाउँठाउँमा जग्गा बेचेको पाइएको हो । तर, रामदेवेदेखि बालकृष्णसम्मका भारतीय जोगीलाई नै नखिनाले नै भेट्टाएर मुद्दामा प्रतिवादी नबनाएर जोगाएको हो ।

[illegible]

युष्मदा रोजगार		कम्पनी : AL QAMAR AL MASSI PLASTER & TILES CONT L.L.C. SP									
पूत तारीखी तिथि : २०२४/०५/२५		पूत तिथिमा लागू तिथि तिथि : २०२४/०५/२५				LT. NO. 323402				दास्तावी नं.६०२४३४२८	
क्र.सं.	कामदारको पद	मास प्रथम	मास द्वितीय	मास तृतीय	मास चतुर्थ	मास प्रथम	मास द्वितीय	मास तृतीय	मास चतुर्थ	मास प्रथम	मास द्वितीय
1	Asst. Tile Fixer	३	०	1200	८८४ रुपैया						
2	Brick Layer	३	०	1200	८८४ रुपैया						
3	Tile Layer	17	०	1200	८८४ रुपैया						

[illegible]

बुढानीलकण्ठ नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
हात्तीगाँडा, काठमाडौं
बागमती प्रदेश, नेपाल

बोलपत्र मूल्यांकन स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

प्रकाशित मिति: २०८२/०२/२३
 नेपाल सम्वत् १९४५

यस कार्यालयद्वारा राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सूचना बमोजिम यस कार्यालयको तपशिलको कार्यको मूल्यांकन गर्दा तपसिलका बोलपत्र न्युनतम मूल्यांकित र सारभूतरूपमा प्रभावग्राही भएको हुनाले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ (संसोधन सहित) को दफा २७ को उपदफा (२) बमोजिम बोलपत्र स्वीकृत गर्ने आशय सम्वन्धि यो सूचना सबैको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिन्छ ।

सि.नं	ठेक्काको नाम, नं.	बोलपत्रदाताको नाम, ठेगाना	कबोल अंक मु.अ.क बाहेक
१.	Supply, Delivery and Installation of Open and Indoor Gym Equipments at different wards of Budhanilkantha Municipality (NCB/BNP/GW/081_082/12)	Sangam Suppliers, Hetauda Sub Metropolitan City-08, Makwanpur	३७,०६,५००.००

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

[illegible]

क्र.सं.	अधीन/प्रोप्राइटर/शेयरधनी/संचालक/साझेदार/व्यक्तिगत जमानाकर्ताको नाम ठेगाना/ विवरण	घितो सुरक्षणमा रहेको अचल सम्पतिहरूको विवरण
१.	अधुनी : गीनलाइन सेक्टर प्रा.लि.(विशेष कर्जा) -केन्द्रिय कार्यालय कर्पोरेट, ठेगाना : कान्तिपथ, काठमाडौं, प्रा.वि.नं : ११३८९/०५६/०५७ व्यक्तिगत जमानाकर्ता/संचालक/शेयरधनी : १. अमित अग्रवाल -शेयरधनी/संचालक/जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ४६४०, मिति २०५८/०६/०२ मा जि.प्र.का. काठमाडौंवाट जारी भएको) बाबु : ओम प्रकाश अग्रवाल, बाजे : सन्तलाबाल अग्रवाल २. अभिषेक अग्रवाल -शेयरधनी/संचालक/जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ४६४९, मिति २०५८/०६/०२ मा जि.प्र.का. काठमाडौंवाट जारी भएको) बाबु : ओम प्रकाश अग्रवाल, बाजे : सन्तलाबाल अग्रवाल ३. ओम प्रकाश अग्रवाल -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ००३९८/४४४६, मिति २०३२/१२/०८ र प्रथम प्रतिलिपि ना.प्र.नं २७२२/२०६२ सि.नं ३ (अग्रिम)/२१९९३ मा जि.प्र.का. काठमाडौंवाट जारी भएको), बाबु : सन्तलाबाल अग्रवाल, बाजे : उत्तमलाल अग्रवाल	१. आरती घिराईया अग्रवालको नाममा काठमाडौं जिल्ला मालपोत कार्यालय कलकी, काठमाडौंमा दर्ता कायम रहेको काठमाडौं जिल्ला, न्हचोक गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ०६(का) स्थित कि.नं ३५१ (१-१५-०-०-०) र कि.नं ३४६ (१-०-०-०) रोपनी क्षेत्रफल भएको जग्गा तथा उक्त जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत । नोट : योलपत्र खोल्ने स्थान : शाखा कार्यालय कलकी
२.	अधुनी : माता चुन्देवी कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि. (विशेष कर्जा) -शाखा कार्यालय : नयाँ बानेश्वर, दर्ता नं. १५४५५५/०५३/०५४, ठेगाना : ललितपुर २८, ललितपुर व्यक्तिगत जमानाकर्ता/शेयरधनी : १. किरण प्रसाद अधिकारी -शेयरधनी/जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ४३२२/२०५३, मिति २०५८/०६/०५ मा जि.प्र.का. सिन्धुलीवाट जारी भएको) बाबु : केशव प्रसाद अधिकारी, बाजे : विष्णु प्रसाद अधिकारी २. विश्वेश्वर अधिकारी -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ३३४०५, मिति २०६०/०८/०२ मा जि.प्र.का. सिन्धुलीवाट जारी भएको), बाबु : केशव प्रसाद अधिकारी, बाजे : विष्णु प्रसाद अधिकारी ३. केशव प्रसाद अधिकारी -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ११३४१२, मिति २०४४/१०/०१ मा जि.प्र.का. सिन्धुलीवाट जारी भएको), बाबु : विष्णु प्रसाद अधिकारी, बाजे : खडानन्द अधिकारी ४. देवकी कुमारी अधिकारी -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ६३६, ६६१९, मिति २०४४/१०/२२ मा जि.प्र.का. सिन्धुलीवाट जारी भएको), पति : केशव प्रसाद अधिकारी, ससुरा : विष्णु प्रसाद अधिकारी ५. संचिता लुइटेल -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं २१८५/२२९३, मिति २०६३/०८/२० मा जि.प्र.का. बारावाट जारी भएको), पति : किरण प्रसाद अधिकारी, ससुरा : केशव प्रसाद अधिकारी	१. केशव प्रसाद अधिकारीको नाममा सिन्धुली जिल्ला मालपोत कार्यालय सिन्धुलीमा दर्ता कायम रहेको सिन्धुली जिल्ला, सिद्धेश्वर गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ४ स्थित कि.नं २८८ (०-०-१-२-३ विगाहा), कि.नं ९६१ (०-५-०-१ विगाहा), कि.नं २९२ (०-५-०-० विगाहा), कि.नं २९३ (०-३-१-६-१ विगाहा) र कि.नं १६६ (०-०-२-० विगाहा) क्षेत्रफल भएको घर/जग्गा तथा उक्त घर/जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत । नोट : योलपत्र खोल्ने स्थान : शाखा कार्यालय सिन्धुली २. संचिता लुइटेलको नाममा बारा जिल्ला मालपोत कार्यालय सिमारा, बारामा दर्ता कायम रहेको बारा जिल्ला, निजगढ गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ६ स्थित कि.नं ४१९ (०-३-२-० विगाहा) र कि.नं १५०५ (०-१-५-० विगाहा) क्षेत्रफल भएको जग्गा तथा उक्त जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत । नोट : योलपत्र खोल्ने स्थान : शाखा कार्यालय सिमारा
३.	अधुनी : सिता गिरी (व्यक्तिगत कर्जा) -शाखा कार्यालय सुर्खेत, (ना.प्र.नं ३३९७०/२३२७, मिति २०५४/०५/०५ मा जि.प्र.का. सुर्खेतवाट जारी भएको) पति : गणेश गिरी, ससुरा : कविराम गिरी, ठेगाना : बरेन्द्रनगर न.पा. ०४, सुर्खेत व्यक्तिगत जमानाकर्ताहरू : १. गणेश गिरी -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं २२१४३, मिति २०५१/०९/१८ मा जि.प्र.का. सुर्खेतवाट जारी भएको), बाबु : कविराम गिरी, बाजे : शिव गिरी २. रोशन गिरी -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ६४-०१-०३-४८२, मिति २०५३/०५/०१ मा जि.प्र.का. सुर्खेतवाट जारी भएको), बाबु : गणेश गिरी, बाजे : कविराम गिरी ३. गोमा देवी गिरी -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ६४७३१, मिति २०४४/११/०१ मा जि.प्र.का. सुर्खेतवाट जारी भएको), पति : कविराम गिरी, ससुरा : शिव गिरी	गणेश गिरीको नाममा सुर्खेत जिल्ला मालपोत कार्यालय सुर्खेतमा दर्ता कायम रहेको सुर्खेत जिल्ला, गोठीकाँडा गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ०६ (का) स्थित कि.नं ९८४ (०-६-०-० विगाहा) क्षेत्रफल भएको जग्गा तथा उक्त जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत । नोट : योलपत्र खोल्ने स्थान : शाखा कार्यालय बरेन्द्रनगर
४.	अधुनी : सगरमाथा फिनिश एण्ड सप्लायर्स (विशेष कर्जा) -शाखा कार्यालय : विराटनगर, प्रा.फ.र.नं २९२४३/०५३/०५४, ठेगाना : विराटनगर १२, मोरङ व्यक्तिगत जमानाकर्ता/प्रोप्राइटर : १. लक्ष्मेवर मण्डल गणगाई -प्रोप्राइटर/जमानाकर्ता (ना.प्र.नं २२८०, मिति २०३३/०९/२४ मा जि.प्र.का. मोरङवाट जारी भएको), बाबु : चिन्तु मण्डल, बाजे : खेतु मण्डल २. प्रमोद कुमार सप्टल -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ७६७४८, मिति २०६०/०४/०९ मा जि.प्र.का. मोरङवाट जारी भएको), बाबु : लक्ष्मेवर मण्डल गणगाई, बाजे : चिन्तु मण्डल ३. रिक्तो कुमारी मण्डल -जमानाकर्ता (ना.प्र.नं ७६७४८, मिति २०६०/०४/०९ मा जि.प्र.का. मोरङवाट जारी भएको), पति : प्रमोद कुमार मण्डल, ससुरा : लक्ष्मेवर मण्डल गणगाई	लक्ष्मेवर मण्डल गणगाईको नाममा मोरङ जिल्ला मालपोत कार्यालय वेलवारी, मोरङमा दर्ता कायम रहेको मोरङ जिल्ला, मिंगौलीया गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ०८ (ना) स्थित कि.नं २४८ (०-२-४-० विगाहा) र कि.नं ४९९ (०-१-०-० विगाहा) क्षेत्रफल भएको जग्गा तथा उक्त जग्गाले चर्चेको सम्पूर्ण लिगलिगापात समेत । नोट : योलपत्र खोल्ने स्थान : शाखा कार्यालय विराटनगर/नाँजको शाखा कार्यालय

अतः लेखिद्विते तथा व्यक्तगत जमाना दिनेलाई सूचना :
उपरिको व्यहोरा अवगतलाई अनुरोध गर्दै प्रकाशित सूचनाको म्यादाभित्र शिघ्र कर्जा भुक्तानी गरि/गराई आफ्नो सम्पत्तिको उचित सरक्षण गर्नुहुन समेत यसै सूचनाबाट अनुरोध गरिन्छ । नाँसिकको दिन धितो लिलाम गरिको कार्य हुनगएकोले लिलाम हुँदाको दिन लिलामबाट कायम हुने धितो मूल्य घटी वा यही हुन प्राक्काममा समेत धितो समीक्षलाई उपरिचय हुन सुचित गरिएको छ । धितो लेखिद्वितोको सम्पत्ति लिलाम विक्री गरी वा बैक आफैले सकार गर्दा समेत नाँसिकमा बैकबाट भएको मूल्याङ्कन भन्दा कम मूल्यामा लिलाम विक्री भएमा वा बैक आफैले सकार गरिलिएमा पछि मेरो/हासो सम्पत्तिको उचित मूल्य प्राप्त नभई कम मूल्यामा लिलाम विक्री भयो वा बैक आफैले सकार गरिलियो भनी कोह्र कतै उजुर वायज गर्न पाउनुहुनेछैन । साथै धितो लिलाम विक्री सम्वन्धि अन्य शर्तहरू बोधपत्र फारामामा उल्लेख भए बमोजिम हेर्नुहुन ।

Government of Nepal (GoN)

Likhu Tamakoshi Rural Municipality

Dhobi Bazar, Ramechhap.

Notice for Price Bid Opening

Date of publication: 06-06-2025 10:00 A.M.

This is to notify that to all concerned that the Technical Bids of the following Bidders who offered their Bid for IFB No: LTRM/NCB/WORKS/20/2081/082 “Dhobi Bajar Dekhi 15 Bed Hospital Samma Sadak Kalopatrey” are found to be substantially responsive who met the requirements of the Bidding Document and have been determined as being qualified for the opening of the Price Bids. Our Likhu Tamakoshi Rural Municipality invites at the substantially responsive Bidder’s representative who choose to attend at the event “Price Bid Opening” at following the address, date and time given below:

S. N	Bidder’s Name and Address	Price Bid Opening address, Date and Time
1	Prajil Construction Pvt. Ltd, Lalitpur, Nepal	Likhu Tamakoshi Rural Municipality Office, Dhobi Bazar, Ramechhap Date: 2025/06/13, Time: 14:00

Chief Administrative Officer
Likhu Tamakoshi Rural Municipality

प्रकृतिमा परेको प्रभावलाई विभिन्न माध्यमबाट चित्रित गर्दै कला प्रदर्शनी

काठमाडौँ- विश्व वातावरण दिवसको अवसरमा तारागाउँ सांस्कृतिक केन्द्रमा प्रकृतिमा परेको प्रभावलाई विभिन्न माध्यमबाट चित्रित गर्दै 'एट द टिपिङ प्वाइन्ट: आर्ट एण्ड इकोलोजी फ्रम द रूफटप अफ द वर्ल्ड' शीर्षकमा कला प्रदर्शनी सुरु भएको छ ।

वातावरणीय चेतना र समकालीन कलाको प्रभावकारी संयोजनका लागि काम गर्दै आएको सगरमाथा नेक्स्टले सर्राफ फाउण्डेसनको सहकार्यमा आयोजना गरेको प्रदर्शनी भारतीय कला इतिहासकार डा. अर्शिया लोखाण्डवालाले संयोजन गरेका हुन् । लोखाण्डवालाले विश्वव्यापी पारिस्थितिको आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै प्रदर्शनी आयोजना गरिएको जानकारी दिए । उनका अनुसार प्रदर्शनीमा प्रकृतिमा परेको प्रभावलाई विभिन्न माध्यमबाट चित्रित गरिएको छ ।

प्रदर्शनीमा कलाकार सलिल सुवेदीको टोलीले 'अर्थ इमर्जेन्स' शीर्षकमा प्रस्तुति दिए । शरीरमा रातो माटो पोतेर भूमिसँग साक्षातकार गरिएको प्रदर्शनीले मानव र माटोको

सम्बन्धलाई उजागर गरेको थियो । प्रदर्शनीको अवधारणा प्रसिद्ध उत्तर-उपनिवेशवादी चिन्तक गायत्री चक्रवर्ती स्पिवाकको 'प्लानेटरिटी' विचारमा आधारित छ ।

विश्वमा भइरहेको तापक्रम वृद्धिको सामना गरिरहेको यथार्थमाथि केन्द्रित प्रदर्शनीले जलवायु परिवर्तन, सांस्कृतिक चेतना, स्वदेशी ज्ञान र वैज्ञानिक दृष्टिकोणलाई समेट्दै समकालीन कलाको माध्यमबाट पृथ्वीप्रतिको सम्बन्ध पुनः परिभाषित गराएको आयोजकको भनाइ छ । प्रदर्शनीमा १२ जना अन्तर्राष्ट्रिय तथा नेपाली कलाकारले आफ्ना विशिष्ट सिर्जनामाफत वातावरणीय संकेतमाथि विविध दृष्टिकोण प्रस्तुत गरेका छन् । स्वालवार्डको हिम क्षेत्रमा खिचिएको हिमाली सिंह सोइनको कवितामूलक भिडियोले उपनिवेशवाद, जलवायु परिवर्तन र असफल उत्खननमाथि प्रश्न उठाएको छ ।

उर्सुला विमान्ले कोलम्बियाको इन्गा समुदायसँगको सहकार्यमा बनाएको 'फरेस्ट माइण्ड' भिडियो निबन्धले जंगललाई चेतनशील ज्ञानको स्रोतका रूपमा प्रस्तुत

गरेको छ । उत्सा हजारिकाको 'यन्त्र-ब्लूम' जीवित मूर्तिकलाले दिल्लीको सम्राट यन्त्र स्पाण्डायललाई चमेलीका फूलमाफत नयाँ जीवन दिने प्रयास गरेको छ । मकसुद अली मण्डलको 'फंगल हचाबिटचाट'ले च्याउ, माटो र काठको संयोजनमा बन्ने आत्मविकासशील मूर्तिकला प्रस्तुत गरेको छ ।

त्यस्तै, समयुक्ता भण्डारीको 'एकोज अफ सर्भाइवल'ले सहरीकरणबीच हराउँदै गएका भंगेराको आवाजलाई प्रविधि र ध्वनिमाफत प्रतिविम्बित गरेको छ । अमित माछामासीले भक्तपुरको हराउँदै गएको कृषियोग्य भू-परिवर्तनलाई तीनवटा फोटोग्राफिक शृंखलामाफत प्रस्तुत गरेका छन् ।

मोनिका उर्सिना जेगरको 'लिक्विड टाइम'ले पहाडको ढुंगाबाट बालुवा हुँदै कंक्रीट निर्माणसम्मको चक्रलाई आलोचनात्मक रूपमा प्रस्तुत गरेको छ । जोआना मोलको '४००४'ले माइक्रोचिप निर्माण प्रक्रियालाई कीराको जनसंख्यामा आएको गिरावटसँग जोडेर डिजिटल रूपमा देखाइएको छ । समुद्री प्लास्टिक प्रदूषणका कारण मरेका अल्बाटस चराको बच्चाहरूको तस्बिर र चर्चोचित्रलाई क्रिस जोर्डनले उत्कृष्ट रूपमा प्रस्तुत गरेका छन् । सौरांगा दर्शनधारीले नेवार समुदायको योमरी चाडसँग सम्बन्धित मूर्तिकलालाई खाद्य संस्कृति र पारिस्थितिक सन्तुलनसँग जोडेर प्रस्तुत गरेका छन् ।

साथै, रोबर्टिना शेवजानिकले द एटलान्टिक टेल्स एण्ड को सौनिकमाफत साउण्ड इन्स्टलेसन गर्दै वातावरणीय ह्रासको अदृश्य पक्ष प्रस्तुत गरेका छन् । प्रदर्शनीले आर्किटेक्टदेखि एण्डिजसम्म, नेपालको खेतवारीदेखि डिजिटल क्लाउडसम्म फैलिएको संसारलाई एउटै कलात्मक फ्रेममा बाँधेको छ । प्रदर्शनी तीन महिनासम्म चल्ने छ । *रासस*

पृष्ठ १ बाट क्रमशः

बदलाको

आवनाबाट...

वैठकपछि प्रवक्ता प्रकाश ज्वालाले अध्यक्ष नेपालमाथि लागेको आरोपको मुद्दा र राजनीतिक प्रतिवाद गर्ने पनि बताए । उनले अदालतबाट 'क्लिनिगट' लिएर यो पूर्वाग्रही कदम हो भन्ने सन्देश दिइने तर्क गरे ।

'वर्तमान सरकारको राजनीतिक बदलाको भावनाबाट प्रेरित रही हाम्रो पार्टीकाविरुद्ध विगतदेखि नै षडयन्त्र गर्दै आएको कुरा विभिन्न बेलामा देखिएको र तिनलाई हामीले सार्वजनिक गर्दै आएका थियौं,' एकीकृत समाजवादीका महासचिव घनश्याम भुसालले बिहीबार साँझ जारी गरेको विज्ञप्तिमा भनिएको छ, 'यो हाम्रो विरुद्ध अर्को षडयन्त्रको घटना हो भन्ने हाम्रो ठहर छ । त्यस्तो कुनै पनि षडयन्त्रको प्रतिवाद गरिने छ ।'

विज्ञप्तिमा अध्यक्ष नेपालले आफ्नो प्रारम्भिक धारणा सार्वजनिक गरिसकेको र त्यसरी नै कानुनी प्रक्रियाको सामना गर्ने दृढ़ता व्यक्त गरेको उल्लेख गरिएको छ । साथै, अख्तियारले दर्ता गरेको मुद्दाको बारेमा कुनै पनि कुञ्चरार र भ्रममा नपर्न उक्त पार्टीले अनुरोध गरेको छ । यता, प्रधानमन्त्री ओलीको दल एमालेले भने प्रधानमन्त्रीलाई जोडेर नेपालमाथिको मुद्दालाई लिएर प्रतिशोध नभन्न चेतावनी दिएको छ ।

■ ■ ■

'ठूला माछा'...

पूर्वप्रधानमन्त्री फलनाथ खनालविरुद्ध सर्प पालनकमा लागि ७२ करोड रूपैयाँ रकम लिएको आरोप छ । यता नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा भूटानी शरणार्थी प्रकरणमा संलग्न रहेको आरोप लाइदै आएको छ ।

हरेक काण्डमा मन्त्रीदेखि कर्मचारी पकाउ पर्दा निर्णय गरेको समयका प्रधानमन्त्रीहरू भने छुट्टै आएका थिए । केही कानुनविदहरू भने

मन्त्रिपरिषद्का सबै निर्णय नीतिगत नहुने बताउँछन् । त्यसैले पतञ्जलिको जग्गा प्रकरण र अरु निर्णयलाई एकैसाथ दर्ज गरि नभल्ने बताउँछन् । 'माधव नेपाललाई मुद्दा प्रकरण अरुका लागि नजिर नबन्न सक्छ । किनभने मन्त्रिपरिषद्ले गर्ने हरेक निर्णय नीतिगत हुन सक्दैन,' एक कानुनविदले भने ।

मन्त्रिपरिषद्ले गर्ने काममध्ये दुईवटा मूलतः निर्णयगत तहमा एउटा नीतिगत निर्णय हुन्छ । अर्को नीतिगतबाहेकका निर्णय हुन्छन् । नीतिगतबाहेकका अन्य निर्णय घटनासँग जोडिएका हुन्छन् । नीतिगत भनेकोचाहिँ कानुनको वा राज्यको संरचनाहरूमा फुक्का गर्नेगरी गर्ने हो,' ती कानुनविदले भने, 'जस्तो ४ बजेसम्म कार्यालय लगिरहेको समयमा अब ६ बजेसम्म लगाउने भन्नेचाहिँ नीतिगत निर्णय हो । यस्तोमा चाहिँ अख्तियारको क्षेत्राधिकार पर्दैन । यस्तो नीतिगतबाहेकको हकमा अख्तियारले यदि त्यस्तो निर्णयरू नैराकानुनी, बदनियतपूर्वक वा कैफियतजन्य देख्छ, भने उसको क्षेत्राधिकार पुग्छ । र, मुद्दा चलाउन मिल्छ, ।'

अख्तियारले चाहे प्रधानमन्त्री हटाउन सक्ने

संविधानतः प्रधानमन्त्री जननिर्वाचित सबैभन्दा शक्तिशाली पद हो । प्रधानमन्त्रीलाई महाभियोगसमेत लाग्दैन । संसद्बाट निर्वाचित हुने र संसद् नै हटाउनसक्ने प्रधानमन्त्रीलाई अख्तियारले भने हटाउन सकिने देखिएको छ ।

संविधानको धारा ७७ को 'ग' मा निज अर्थात् प्रधानमन्त्री प्रतिनिधिसभाको सदस्य नरहेमा पदमुक्त हुन सकिने व्यवस्था गरिएको छ । प्रतिनिधिसभाका सदस्य नै प्रधानमन्त्री हुने संवैधानिक व्यवस्था रहेको छ । जसअनुसार अख्तियारले भ्रष्टाचारको मुद्दा लगाइदिएमा प्रतिनिधिसभाको सदस्य पद स्वतः निलम्बनमा पर्छ । त्यसपछि प्रधानमन्त्री पदसमेत स्वतः जाने देखिन्छ ।

बहुमत पुर्‍याएर विश्वासको मत लिएपछि मात्र प्रधानमन्त्री वन्नुपर्ने पदलाई अख्तियारको एक मुद्दामा पदमुक्त हुने देखिएसँगै यस विषयमा ऐन संशोधनको तयारीसमेत भइरहेको छ । मन्त्रिपरिषद्ले गरेका निर्णयमा अख्तियारलाई छानविन गर्न दिने वा नदिनेबारे अख्तियार ऐन संशोधन विधेयक प्रतिनिधिसभाको राज्य व्यवस्था तथा सुशासन समितिमा अड्किएको छ ।

■ ■ ■

विश्वव्यापी...

पछिल्लो दशकयता औपचारिक र अनौपचारिक क्षेत्र समान गतिमा अधि बढेको आइएलओको भनाइ छ । सन् २०१४ को तुलनामा सन् २०२४ मा औपचारिक क्षेत्रमा १२.६ प्रतिशतले रोजगारी बृद्धि हुँदा यसै अवधिमा अनौपचारिक क्षेत्रको रोजगारी पनि १२.७ प्रतिशतले बृद्धि भएको छ । आइएलओका अनुसार रोजगारी सिर्जनाभन्दा पनि उत्पादकत्वमा केन्द्रित हुँदा पछिल्लो दशकमा एसिया प्रशान्त क्षेत्रको जिडिपी सबैभन्दा बलियो देखिँदा खाडी मुलुकहरू सुस्त देखिएका छन् । खाडी मुलुकहरू रोजगारीतर्फ केन्द्रित हुँदा उत्पादकत्व बृद्धिमा बाधा पुगेको देखिएको छ । खाडीजस्तै अफ्रिकाले पनि रोजगारीलाई जोड दिएको देखिएको छ ।

त्यसैगरी, भारी कर र व्यापार युद्धका कारण संयुक्त राज्य अमेरिकामातर्फको आपूर्ति र उपभोगमा निम्बर ७ वटा मुलुकका करिव आठ करोड ४० लाख कामदारको काममा अवरोध पुग्ने अनुमान गरिएको छ । उक्त

अध्ययनले कृत्रिम बौद्धिकता (आइड्ले) दीर्घकालीनरूपमा श्रमबजारलाई प्रभावित पार्ने उल्लेख गरेको छ । ती प्रभावहरू कस्ता हुन्छन् भनेर अनुमान गर्न कठिन रहेको जनाइएको छ । २०२५ मा हरेक चार जनामध्ये एक जनाको काम एआईद्वारा स्वचालित हुनसक्ने अनुमान उक्त अध्ययनको छ । १६.३ प्रतिशत श्रमिक एआईको मध्यम जोखिममा छन् । उच्च दक्ष श्रमिकका रूपमा काम गरिरहेका ७.५ प्रतिशत श्रमिकलाई एआई विस्थापित गर्नसक्ने उच्च जोखिममा रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

■ ■ ■

युई जाने...

सरकारले बजारको अवस्था हेरेर तलब निर्धारण गरेको उनको भनाइ छ । अब दूतावासले यो भन्दा कम तलबका मागपत्र प्रमाणीकरण गर्न पाउने छैन । तोकिएको नयाँ तलब नदिने रोजगारदाताले पनि नेपाली श्रमिक लैजान पाउने भएका छन् ।

मन्त्री भण्डारीले नेपाली श्रमिकको हकहितमा हुने कुनै पनि काम गर्न नेपाल सरकार पछि नहट्ने बताउँदै नेपाली श्रमिकको सम्पूर्ण अधिकार सुनिश्चित गर्न श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालय तत्पर रहेको बताए । 'विदेशी भूमिका श्रम गर्न गएका श्रमिकको हित हुने काम गर्नु हाम्रो पहिलो सर्त हो,' उनले भने, 'हामी श्रमिकको तलब, स्वास्थ्योपचार र सामाजिक सुरक्षाको पूर्ण प्रत्याभूति गराउन गम्भीरतापूर्वक लागि परेका छौं ।'

विश्व वातावरण दिवस | विश्व वातावरण दिवसका अवसरमा बिहीबार नागरिक सचेतना समाज नेपालले काठमाडौँको तारकेश्वर नगरपालिका-१० स्थित मनमैजु पुलदेखि लोकतान्त्रिक चोकसम्म आयोजना गरेको प्रभातफेरी सचेतना कार्यक्रममा सहभागी विद्यार्थीहरू ।
तस्विर: हरिराम भट्टवाल/रासस

विपक्षीको विरोधपछि बिहीबार पनि चलेन प्रतिनिधिसभा

काठमाडौँ (प्रस)- केही दिनदेखि सूचना टाँस गरेर स्थगित हुँदै आएको प्रतिनिधिसभा बैठक बिहीबार अपराह्न १० मिनेट बसेर फेरि आजसम्मका लागि स्थगन भएको छ । निर्धारित समयभन्दा भ्रुण्डै साँढे चार घण्टा ढिलागरी बसेको बैठक प्रारम्भ हुने बित्तिकै प्रतिपक्षी सांसदहरूले उठेर विरोध जनाए ।

सभामुख धिमिरेले आसनमा बसेर दलीय आधारमा बोलनका लागि सहयोग गर्न आग्रह गरे । प्रतिपक्षी दलले भिजिट भिसा प्रकरणमा गृहमन्त्री रमेश लेखकको संलग्नताको आधार देखिएको दावी गर्दै उनको राजीनामा नआएसम्म बैठक अधि बह्न नसक्ने बताउँदै आएका छन् ।

सभामुख धिमिरेले पटक-पटक आसनग्रहण गरेर सदन सञ्चालनको वातावरण बनाउन आग्रह गरेका थिए । चालु अधिवेशनबाट अत्यावश्यक कानुन बनाउनुपर्ने आवश्यकता रहेकातर्फ ध्यानाकर्षण गराउँदै उनले सदन

सञ्चालनमा सहयोग गर्न अनुरोध गरे । गृहमन्त्रीले समसामयिक विषयमा उठेका प्रश्नको जवाफ दिन समय मागेको जानकारी दिँदै सभामुखले बजेटमाथिको छलफल प्रभावित भइरहेकाले त्यसतर्फ गम्भीर हुन आग्रह गरे ।

बैठकमा सभामुख धिमिरे बिहीबारको

निर्धारित सम्पूर्ण कार्यक्रम सूचीबाट हटाइएको जानकारी गराए । प्रतिपक्षी र सत्तापक्ष सासदबीच केहीबेर आरोप प्रत्यारोप चलेको थियो । विपक्षी सांसदको विरोध जारी रहेपछि प्रतिनिधिसभाको अर्को बैठक आज (शुक्रबार) अपराह्न १ बजे बस्नेगरी स्थगित भएको हो ।

नेपाल कोइला बहिर्गमन कार्यक्रम घोषणा

ललितपुर (प्रस)- साथसाथै फाउण्डेसन र काठमाडौँ विश्वविद्यालयको संयुक्त पहलमा नेपाल कोइला बहिर्गमन कार्यक्रम घोषणा भएको छ । विश्व वातावरण दिवस २०२५ का अवसरमा २०४५ सम्म कोइलामुक्त नेपालको भविष्य निर्माण गर्ने उद्देश्यका साथ कोइलाको प्रतिक्रियाशील प्रयोग र न्यायोचित संक्रमणको औपचारिक शुभारम्भ घोषणा गरिएको काठमाडौँ विश्वविद्यालयका सहायक प्राध्यापक तथा 'गिन हाइड्रो ल्याब'का प्रमुख डा. विराजसिंह थापाले जानकारी गराए ।

डा. थापाले जलवायु परिवर्तनबाट सिर्जित समस्या समाधानका लागि विश्वविद्यालय र साथसाथै फाउण्डेसन मिलेर संयुक्तरूपमा काम गर्ने प्रयास गरेको बताए । 'मानिसले सिर्जना गरेको विकासले उचाइ हासिल गर्दा जलवायु परिवर्तनले गर्दा मानव सभ्यतामा पारेको नकारात्मक असर कम गर्न एकजुट भएर काम

गर्नु आवश्यक रहेको देखियो, समृद्धि हासिल गर्न हामीलाई नवीकरणीय ऊर्जाको प्रयोग महत्त्वपूर्ण छ, जीवाश्म इन्धनको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै अगाडि बह्न हामीसँग जलविद्युतको पर्याप्त सम्भावना छ,' उनले भने ।

घोषणा कार्यक्रममा मधेसी आयोगकी सदस्य रेणुदेवी साहले कोइलाको विकल्प तयार गर्न नवीकरणीय ऊर्जातर्फउन्मुख हुनुपर्नेमा जोड दिइन् । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालयका सहसचिव सुशीलचन्द्र आचार्यले कार्वन उत्सर्जनमा नेपालको न्यून हिस्सा भए पनि जलवायु परिवर्तनका कारण विश्वव्यापीरूपमा परेको असरले नेपालले ठूलो क्षति भोग्नुपरेको धारणा राखे । उनले नेपालका हिमाल कालापत्थरमा परिणत भएका अवस्थामा यसलाई सम्बोधन गर्न ऊर्जा विकास मार्गचित्रलाई पछ्याउँदै लामो समयसम्म प्रभावकारी हुने रणनीति बनाएर

अगाडि बढ्नुपर्नेमा जोड दिए ।

सिँचाइ विभागमा महानिर्देशक मित्र बरालले कोइला उपयोग न्यूनीकरण गर्न सकिन्छ तर पूर्णरूपमा तत्कालै नियन्त्रण र निषेध गर्न सकिँदैन भन्दै यसका लागि हाइड्रोपावर क्षेत्रलाई प्रभावकारी उपयोग गर्नेगरी लान्नुर्ने बताए । उनले नेपालबाट कोइला उपयोगलाई बहिर्गमन गराउन ऊर्जा तथा सिँचाइका क्षेत्रमा लाभ हासिल गर्नेगरी लाग्न आवश्यक भएको बताए ।

नेपाल पत्रकार महासंघकी अध्यक्ष निर्मला शर्माले यसका लागि सचेतना आवश्यक छ भन्दै तत्काल तहका नागरिकसम्म सचेतना आवश्यक रहेको बताइन् । साथसाथै फाउण्डेसनकी अध्यक्ष प्रज्ञाता कार्कीले नेपाल कोइला बहिर्गमन कार्यक्रमले समावेशी, वैज्ञानिक आधारमा निर्मित र रणनीतिक मार्गचित्रमार्फत कोइलामा आधारित निर्भरता अन्त्य गर्ने दीर्घकालीन लक्ष्य राखेको बताइन् ।

घोषणा पत्र
प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८२/०२/२३
यस सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुरले आब. २०८१/०८/२ मा स्वीकृत वन कार्ययोजनामा व्यवस्था भए अनुसार ढलापका रुखहरू वाट संकलन भएको काठ/दाउरा उपभोक्तालाई बिक्री गरी, जिववैआसमितिलाई २५ प्रतिशत काठ छुट्ट्याईको बीबी रहेको साल समेतको गोशिया थान १२१ को १००३६१ ब्युफि. काठ बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएको हुँदा जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजान यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । वन नियमाली २०७९ को नियम १२८ अनुसार सूचीकृत भएको इष्टुक काष्ठ उद्योगले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले २५ दिन खरिद गरि २२ औ दिन दिनको १२ वजे भित्र सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आह्वान गरिन्छ । विस्तृत जानकारीको लागि यस समूहको कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।
श्री सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुर

घोषणा पत्र
प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८२/०२/२३
यस सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुरले आब. २०८१/०८/२ मा स्वीकृत वन कार्ययोजनामा व्यवस्था भए अनुसार ढलापका रुखहरू वाट संकलन भएको काठ/दाउरा उपभोक्तालाई बिक्री गरी, जिववैआसमितिलाई २५ प्रतिशत काठ छुट्ट्याईको बीबी रहेको साल समेतको गोशिया थान १२१ को १००३६१ ब्युफि. काठ बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएको हुँदा जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजान यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । वन नियमाली २०७९ को नियम १२८ अनुसार सूचीकृत भएको इष्टुक काष्ठ उद्योगले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले २५ दिन खरिद गरि २२ औ दिन दिनको १२ वजे भित्र सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आह्वान गरिन्छ । विस्तृत जानकारीको लागि यस समूहको कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।
श्री सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुर

घोषणा पत्र
प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८२/०२/२३
यस सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुरले आब. २०८१/०८/२ मा स्वीकृत वन कार्ययोजनामा व्यवस्था भए अनुसार ढलापका रुखहरू वाट संकलन भएको काठ/दाउरा उपभोक्तालाई बिक्री गरी, जिववैआसमितिलाई २५ प्रतिशत काठ छुट्ट्याईको बीबी रहेको साल समेतको गोशिया थान १२१ को १००३६१ ब्युफि. काठ बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएको हुँदा जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजान यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । वन नियमाली २०७९ को नियम १२८ अनुसार सूचीकृत भएको इष्टुक काष्ठ उद्योगले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले २५ दिन खरिद गरि २२ औ दिन दिनको १२ वजे भित्र सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आह्वान गरिन्छ । विस्तृत जानकारीको लागि यस समूहको कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।
श्री सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुर

घोषणा पत्र
प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८२/०२/२३
यस सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुरले आब. २०८१/०८/२ मा स्वीकृत वन कार्ययोजनामा व्यवस्था भए अनुसार ढलापका रुखहरू वाट संकलन भएको काठ/दाउरा उपभोक्तालाई बिक्री गरी, जिववैआसमितिलाई २५ प्रतिशत काठ छुट्ट्याईको बीबी रहेको साल समेतको गोशिया थान १२१ को १००३६१ ब्युफि. काठ बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएको हुँदा जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजान यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । वन नियमाली २०७९ को नियम १२८ अनुसार सूचीकृत भएको इष्टुक काष्ठ उद्योगले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले २५ दिन खरिद गरि २२ औ दिन दिनको १२ वजे भित्र सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आह्वान गरिन्छ । विस्तृत जानकारीको लागि यस समूहको कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।
श्री सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुर

घोषणा पत्र
प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८२/०२/२३
यस सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुरले आब. २०८१/०८/२ मा स्वीकृत वन कार्ययोजनामा व्यवस्था भए अनुसार ढलापका रुखहरू वाट संकलन भएको काठ/दाउरा उपभोक्तालाई बिक्री गरी, जिववैआसमितिलाई २५ प्रतिशत काठ छुट्ट्याईको बीबी रहेको साल समेतको गोशिया थान १२१ को १००३६१ ब्युफि. काठ बोलपत्र मार्फत लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएको हुँदा जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजान यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । वन नियमाली २०७९ को नियम १२८ अनुसार सूचीकृत भएको इष्टुक काष्ठ उद्योगले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले २५ दिन खरिद गरि २२ औ दिन दिनको १२ वजे भित्र सिलबन्दी बोलपत्र दाखिला गर्न आह्वान गरिन्छ । विस्तृत जानकारीको लागि यस समूहको कार्यालयमा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।
श्री सितापाईला सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह सितापाईला-०४ मकवानपुर

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

वातावरण संरक्षण अभियान, एक दिन हैन हरेक दिन

हरेक जुन ५ मा विश्वभर वातावरण दिवस मनाइन्छ । नेपालमा पनि वृक्षरोपण तथा विविध कार्यक्रम गरी वातावरण दिवस मनाइयो । हिजोआज वातावरण अभियन्ता र विद्यालयहरूले प्रायः वातावरण दिवसमा वृक्षरोपण गर्ने र सडकमा चर्का नारा लगाउने गर्छन् । उनीहरूको एकै स्वर ‘वन जोगाऔँ, प्लास्टिक प्रयोग नगरौ’ भन्ने सुनिन्छ ।

के वातावरण यतिले जोगिन्छ ? एक दिने अभियानले वातावरणमा उलटफेर आउँछ त ? यो विषय अब गम्भीर भएर सोच्नुपर्ने बेला आएको छ । अहिले अभियन्ताहरू वातावरणका मुख्य शत्रु प्लास्टिक मान्छन् । हरेक सभा गोष्ठीमा वातावरणविद्हरू प्लास्टिकको प्रयोग कम गर्न अर्ती दिन्छन् । आफैँ भने प्लास्टिकजन्य सामानको प्रयोग गर्न पछि पर्दैनन् । यसै विषयलाई कार्यक्रमहरूमा गसिपसमेत बनाइन्छ ।

वातावरण विनासमा प्लास्टिकको प्रयोगमात्र मुख्य विषय हैन । आधुनिक कारखाना, सवारीसाधनदेखि विकासका पछिल्ला प्रयोगहरूले वातावरणमा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष असर गरिरहेको छ । कारखानाबाट निस्कने धुवाँबाट वायु प्रदूषण भइरहेको छ भने आवाजबाट ध्वनि प्रदूषण । यसैगरी सवारीसाधनको प्रयोगबाट वायुदेखि ध्वनिमात्र हैन, वन्यजन्तुलाई प्रत्यक्ष असर पुर्‍याइरहेको छ । यसैगरी विद्युतीकरण तथा सञ्चारका उपकरणका कारण वातावरणलाई सन्तुलनमा राख्ने कीराहरूको विनास सुरु भएको छ ।

आधुनिक विकासले वातावरणलाई सन्तुलनमा राख्ने, चक्रिय प्रणालीमा चल्ने जीवहरूको दैनिकी खल्बलिएको छ, जसरी प्लास्टिकजन्य पदार्थले माटोको शक्तिमा क्षय गरेभैँ । वातावरणमा असर गरेकै कारण हिजोआज जलवायु परिवर्तन असर देखिन थालेको छ । तराईको लामखुट्टे हिमाल पुगेको छ । मधेसको सर्प हिमाल पुगेको छ ।

जैविक विविधताले भरिएको नेपालका लागि मानिसहरूको बसाइँसराइ पनि अहिले समस्याको रूपमा देखापर्दै छ । हिजो मानिसहरू चारतिर छरिएर बस्थे । अहिले सहरीकरण र विकासका कारण सहरमा थुप्रिएका छन् । यसले गर्दा चक्रिय प्रणालीमा असर सुरु भएको छ । गाउँ हरियो हुने र सहर सुक्खा हुने अवस्था आइसकेको छ ।

सहरीकरणका क्रममा चुरेदेखि नदीका किनारा दोहन बाँकी राखेका छैनौ । यसले गर्दा अतिवृष्टि, बाढीपहिरो निम्तिँदा गाउँबस्ती नै उजाड भएका घटना मेलम्ची, रोशी, पनौतीदेखि ललितपुरको टीकाभैरव हेरे पुग्छ । त्यसैले अभियन्तामात्र हैन सरकारदेखि जनता नै यो अभियानमा लाग्नुपर्छ, ताकि एक दिन हैन, हरेक दिन वातावरण संरक्षणका लागि बानी बसोस् ।

■ दिलीपप्रकाश कार्की

‘

पछिल्लो तीन महिनामा बोर्डले स्वदेश तथा विदेशमा पाँच दर्जनभन्दा बढी पर्यटन प्रवर्द्धनका कार्यक्रम गरिसकेको छ । नेपाल सरकारको पहलमा भएको सगरमाथा संवादको व्यवस्थापन गर्ने र पर्यटनमा जलवायु परिवर्तनले पारेको असरबारे बोर्डले छलफल गराएको छ । सगरमाथा संवाद केबल सम्मेलनमा मात्र सीमित बनेन, जलवायु न्याय, सामाजिक समावेशीता र पर्यटनबारे पुनर्विचार गर्ने बहसको फोरम पनि बनेको छ । जलवायु परिवर्तनले पर्यटकीय क्षेत्रमाथि पारेको प्रत्यक्ष असरबारे बहस भएको छ ।

■ ■ ■

पर्यटन, संस्कृति र शान्तिको सन्देश

सगरमाथाको चुचुरोसँगै उठेको सपना थियो– पर्यटनलाई समृद्धिको आधार बनाउने । त्यही सपना साकार पार्न नेपाल पर्यटन बोर्ड ऐन, २०५३ कार्यान्वयनमा आएपछि, २०५५ सालमा नेपाल पर्यटन बोर्डको स्थापना भयो ।

सांस्कृतिक र प्राकृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपालको छविलाई संसारभरका पर्यटकसम्म पुर्‍याउन स्थापनादेखि नै बोर्डले विभिन्न क्रियाकलाप गर्दै आएको छ । केवल गन्तव्यको प्रवर्द्धनमा मात्र सीमित नरही बोर्डले हिमालको शान्ति, जंगलको रहस्य र संस्कृतिको मिठासलगायतका नेपाली सम्पदाका आत्मालाई विश्वसामु पस्किने गरी काम गरिरहेको छ । कुनै समय ठमेलका गल्ली र पोखराको लेकसाइडमा मात्र भुमिमेने विदेशी पर्यटक यतिबेला नेपालका कुनाकुनासम्म पुग्ने थालेका छन् । पहिले तीर्थाटनमा मात्र घर बाहिर जाने गरेका नेपालीमा अहिले विभिन्न स्थानमा आन्तरिक पर्यटकको रूपमा घुमफिर गर्ने प्रचलन हवातै बढेर गएको छ ।

नेपाल पर्यटन बोर्डको प्रयासमा नयाँ गन्तव्य उजागर भइरहेका छन्, पुराना कथालाई नयाँ स्वादमा पस्कने क्रम जारी छ । बौद्ध तीर्थयात्रीको चित्तशान्तिको कामना होस् वा साहासिक हिमाली पदयात्रामा रमाउने युवा नै किन नहुन, सबैका पाइला नेपाली भूमिको स्पर्श गर्न लालाधित छन् । जहाँ प्रत्येक पाइलाले एउटा कथा बोल्छ, प्रत्येक दृश्यको स्मरणले मात्र पनि मन प्रशन्न हुन्छ । यो केवल पर्यटनको यात्रामात्र होइन, नेपाललाई फकीफकी हेर्न चाहने मनको सम्मिलन पनि हो । पर्यटकमा त्यही मनोभाव बगाइरहने वातावरण सिर्जना गर्दै बोर्डले निरन्तर आफ्ना योजना बनाइरहेको छ, नीतिहरूमा सुधार गरिरहेको छ र समयानुकूल रणनीति र क्रियाकलाप परिवर्तन गरिरहेको छ । बोर्डका लागि पर्यटन केवल ‘गन्तव्यको व्यापार’ मात्र होइन, यो त विचार, संस्कृति र संवेदनाको अन्तर्राष्ट्रिय संवाद पनि हो । यही सन्देश लिएर बोर्ड सन् २०२५ को मार्च ८ र ९ मा अमेरिका, डेनभर (कोलोराडो) मा सम्पन्न ‘ट्राभल एण्ड एड्भेन्चर शो २०२५’ मा सहभागी भयो । दुई दिनसम्म चलेको यस भव्य मेलामा २५० भन्दा बढी अन्तर्राष्ट्रिय पर्यटन व्यवसायी सहभागी भए, जहाँ ११ हजारभन्दा बढी आगन्तुकले नेपालका गन्तव्यलाई आँखामा अँगाले ।

अमेरिकामा मात्र होइन, आईटबी बर्लिनमा सहभागी भएको नेपालका संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री बद्रिप्रसाद पाण्डेलाई वर्षको उत्कृष्ट पर्यटनमन्त्रीको उपाधिबाट सम्मानित गरियो । पर्यटनमन्त्री पाण्डेको नेतृत्वमा फ्रान्स पुगेको नेपाल पर्यटन बोर्डको प्रतिनिधिमण्डललाई त्यहाँको सरकारले नेपाली पुरातात्विक सम्पदा फिर्ता गर्ने प्रतिबद्धतासमेत दियो । विभिन्न कालखण्डमा चोरी–तस्करीबाट फ्रान्स पुर्‍याइएका नेपाली ऐतिहासिक सम्पदा फिर्ता हुने क्रम जारी छ ।

युरोपका विभिन्न मुलुक पुगेर नेपालका गन्तव्य, नेपाली कला–संस्कृति र खान्की तथा आतिथ्यता प्रवर्द्धनमा लागिरहेको बोर्डले युद्ध लडिरहेको रूस पुगेर शान्तिको कामना गर्‍यो । रूसी नागरिकलाई युद्धबाट पर पुगेर बुद्धको जन्मस्थल, संसारको सबैभन्दा उचो शिखर सगरमाथा हेर्न निमन्त्रणा दियो । बोर्डले संसारका हरेक कुनामा पुगेर नेपालको आत्मा संसारसामु खोलेर देखाउने प्रयत्न

जारी राखेको छ । जहाँ हिमालका कुरामात्र हुँदैनन्, शान्तिका सन्देश पनि प्रसार भइरहेका हुन्छन् ।

अमेरिका र युरोपका पर्यटकका लागि साहासिक हिमाली यात्राको आकर्षण बनाएको नेपाललाई बोर्डले म्यानमार, थाइल्याण्डजस्ता बौद्ध बहुल राष्ट्रका लागि ‘लुम्बिनीको शान्ति सन्देश’को केन्द्रमा रहचो । छिमेकी भारत र चीनका लागि नेपालले धार्मिक सहिष्णुता र बहुसांस्कृतिक सौन्दर्यको उदाहरण त प्रस्तुत गरिरहेकै छ, संयुक्त अरब इमिरेट्सलगायतका मुस्लिम मुलुकमा पनि नेपाली धार्मिक सहिष्णुता र संस्कृतिको प्रवर्द्धन गरिरहेको छ । नेपाली खानाको स्वाद चखाउने, नेपाली कलाको विविधता प्रस्तुत गर्ने जिम्मेवारी बोर्डले निरन्तर निर्वाह गर्दै आइरहेको छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा नेपालको यो सहभागिता केवल ‘डिस्टिनेसन शोकेसिङ’मा सीमित रहेन, नेपालले पर्यटनमार्फत संवादको वातावरण पनि सिर्जना गर्‍यो । बोर्डले विश्वभरका आगन्तुकलाई नेपाल डाकन बुद्धिस्ट इन्टरनेसनल ट्राभल मार्ट, हिमालयन ट्राभल मार्ट र सगरमाथा संवादजस्ता अन्तर्राष्ट्रिय कार्यक्रम आयोजना गर्दै आफ्नो ‘सफ्ट–पावर’ मार्फत देशको सामर्थ्यसमेत प्रस्तुत गरिरहेको छ । बोर्डले विदेशमा गएर कार्यक्रम त गर्छ नै, विदेशीलाई नेपाल बोलाएर पनि कार्यक्रम उर्तिकै सख्यामा गरिरहेको छ । बोर्ड विदेशी पाहुनालाई स्थानीय गन्तव्यमा पुर्‍याउने काममा पनि निरन्तर लागिरहेको छ । साथै, ग्रामीण पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि पनि विभिन्न प्रदेशमा ट्राभल मार्ट गर्नेदेखि गाउँ पर्यटन मार्टकोसमेत अवधारणामा निरन्तर काम गर्दै यसका सम्भावना उजागर गर्ने र चुनौती चिर्ने विषयमा बहस गर्दै आएको छ ।

पछिल्लो तीन महिनामा बोर्डले स्वदेश तथा विदेशमा पाँच दर्जनभन्दा बढी पर्यटन प्रवर्द्धनका कार्यक्रम गरिसकेको छ । नेपाल सरकारको पहलमा भएको सगरमाथा संवादको व्यवस्थापन गर्ने र पर्यटनमा जलवायु परिवर्तनले पारेको असरबारे बोर्डले छलफल गराएको छ । सगरमाथा संवाद केवल सम्मेलनमा मात्र सीमित बनेन, जलवायु न्याय, सामाजिक समावेशीता र पर्यटनबारे पुनर्विचार गर्ने बहसको फोरम पनि बनेको छ । जलवायु परिवर्तनले पर्यटकीय क्षेत्रमाथि पारेको प्रत्यक्ष असरबारे बहस भएको छ । वायु प्रदूषणले नेपाल छवि र हिमालको सुन्दरतालाई छोपिर्दिदा पर्यटन उद्योगले भोग्नुपरेको पीडालाई र आगामी रणनीतिबारे पनि बोर्डले सरोकारवाला निकायसँग छलफल गराएको छ । बोर्डले नेपालको पर्यटन क्षेत्रमा महिलाको भूमिका र प्रविधिले सिर्जना गरेका समस्या र सहजताका विषयमा पनि बहस र छलफल गराएको छ ।

यसले सरकारलाई दीर्घकालीन नीति र योजना बनाउन सुझाव दिने कामसमेत गरेको छ । सरकार र निजी क्षेत्रबीच सेतुको रूपमा काम गर्दै आएको छ, बोर्डले कहिले सगरमाथाको आधार शिविरमा पुगेर आरोही, टुर गाइड, भरिया र आरोहणसँग सम्बन्धित व्यक्ति र निकायका समस्या सुन्ने गरेको छ, भने कहिले सात समुद्रपारी गएर विदेशीलाई नेपाल घुम्न उत्प्रेरित गरिरहेको छ । भुटानमा सम्पन्न ‘ग्रामीण पर्यटनमा दक्षिण एसियाली महिला सम्मेलन’मा सहभागी भएर बोर्डले नेपालको महिला–नेतृत्वमा आधारित होमस्टे प्रणाली, ग्रामीण महिलाको स्वरोजगार र स्थानीय उत्पादनलाई

पर्यटनसँग जोड्ने मोडेल प्रस्तुत गर्‍यो । जसमा नेपाल, भारत, भुटान, बंगलादेश, माल्दिभ्स, श्रीलंका र अफगानिस्तानका महिला नेतृ र विज्ञहरूबीच बहस भएको थियो । शान्तिका दूत गौतमबुद्धको जन्मस्थान नेपाल भएकाले बुद्धिस्ट इन्टरनेसनल ट्राभल मार्ट (विआईटिएम) गर्दै विश्वशान्तिको कामनासमेत बोर्डले गरिरहेको छ । २०२५ मे २३ देखि २५ सम्म काठमाडौँ र लुम्बिनीमा आयोजना भएको छ । विआईटिएममार्फत नेपालले नेपाललाई बौद्ध, आध्यात्म र शान्ति पर्यटनको विश्व केन्द्रको रूपमा स्थापित गरिने प्रतिबद्धता जनाएको छ । मुलुक शान्ति र समृद्धिको नयाँ युगतर्फको यात्राको रहेकाले विश्व शान्तिको चाहना राखेलाई नेपाल भ्रमण गर्नसमेत आग्रह गरिएको छ ।

त्यसैगरी, जुन महिनाको पहिलो साता हिमालय ट्राभल मार्ट गर्ने भएको छ । विआईटिएम धर्म र शान्तिका लागि पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने माध्यम हो भने हिमालयन ट्राभल मार्ट (एचटिएम) साहस, सांस्कृतिक मिश्रण र हिमालप्रतिको आकर्षणको आहवान हो । यसमा साहासिक पर्यटनका लागि नेपाललाई पूर्वाधार, सेवा र सुरक्षा दृष्टिले यसम गन्तव्यका रूपमा चिनाउने लक्ष्य लिएको छ । नेपाल पर्यटन बोर्डले डिजिटल रूपमा पर्यटन सेवा प्रदायक, अन्तर िष्ट्रिय खरिदकर्ता र मिडियालाई जोड्ने सञ्चार प्लेटफर्म विकास गरेको छ । यहाँबाट विटुबी सञ्जाल निर्माण, टुर प्याकेज प्रवर्द्धन, क्यालेण्डर कार्यक्रम र ट्रेड म्याटेरियल उपलब्ध गराउने गरेको छ । आजको नेपाल केवल सगरमाथा आरोहण, पदयात्रा वा साहासिक पर्यटनको गन्तव्यमा मात्र सीमित छैन । नेपाललाई संवेदनशील, जिम्मेवार र अनुभवमा आधारित पर्यटनको अन्तर्राष्ट्रिय नेतृत्व गर्न सक्षम बनाउने रणनीति अख्तियार गरिएको छ । भूगोल, वेपभूपा, भोजन र भावना–यी सबै नेपालका सम्पति हुन् । संस्कृति र प्रकृतिको अनुपम केन्द्र नेपालका यिनै सम्पदालाई बोर्डले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा प्रस्तुत गर्दै पर्यटकीय राष्ट्रको छवि निर्माण गरिरहेको छ । हिजोको ‘पर्यटकीय गन्तव्य’ आजको ‘नीतिगत बहसको मञ्च’ बनिसकेको छ ।

यसबीचमा सगरमाथा आरोहणको ७२औँ वर्ष पुरा भएको अवसरमा आयोजित सगरमाथा दिवसमा नेपाल पर्यटन बोर्डले ‘वर्ल्ड समिटस समिट’ को आयोजना गरेको छ । यसमा सगरमाथा आरोहण गरेका र सगरमाथा क्षेत्रमा काम गरिरहेकालाई एउटै मञ्चमा ल्याएर हिमाल आरोहणका समस्या, चुनौती र समाधानका उपायबारे गम्भीर र जिम्मेवार बहस चलाएको छ । नेपाल सरकारले नेपालको पर्यटन नीति सुधारका लागि ‘राष्ट्रिय पर्यटन संवाद’ सञ्चालन गरेको छ । बोर्डको समन्वयमा गरिएको यस कार्यक्रममा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले नै नीति सुधारका लागि सरोकारवाला निकायको सुझाव महत्त्वपूर्ण भएको र सुझावअनुसार नीति बनाउने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका छन् । बोर्ड अब एउटा संस्थामा मात्र पनि सीमित रहेन, यो त नेपालका सपना, सम्भावना र संस्कृतिको सवाहक बनेको छ– जहाँ गन्तव्यहरू वोल्छन्, संस्कृति गुञ्जिन्छ, र प्रत्येक आगन्तुकको हृदयमा सधैंका लागि नेपाल बस्न थाल्छ । आखिर, जुन देशका आकाशमा सगरमाथा मुस्कान बन्न उभिन्छ, त्यो देशको पर्यटन सपनामात्र होइन, विश्वलाई देखाउने सन्देश हुन्छ– शान्ति, संस्कृति र संवेदनाको सुन्दर संवाद । *रासस*

(लेखक नेपाल पर्यटन बोर्डसँग आवद्ध छन्)

अम सरोकार

नेपालमा पैसा पठाउँदा

ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

विदेशमा कमाएको पैसा सुरक्षितसँग घरमा पठाउनु उत्तिकै आवश्यक छ । अवैधानिक माध्यमबाट पठाउँदा ठगीमा परिने सम्भावना हुन्छ । विदेशबाट नेपालमा आफ्ना आफन्तलाई पैसा पठाउन बैक खाता वा रेमिटचान्स कम्पनीहरूको प्रयोग गर्न सकिन्छ । अफ रेमिटचान्सबाट पठाउन तुलनात्मकरूपमा सस्तो, सहज र भरपर्दो हुन्छ । वैधानिक माध्यमबाट रेमिटचान्स पठाउनेलाई सरकारले विभिन्न सुविधासमेत दिएको छ ।

नेपालमा पैसा पठाउन विभिन्न रेमिटचान्स कम्पनीहरूले सेवा दिँदै आइरहेका छन् । आफू कार्यरत देशबाट कुन–कुन रेमिटचान्स कम्पनीले नेपालमा पैसा पठाउन काम गरिरहेका छन् भन्ने बुझ्नुपर्छ । अफ यसमा बुझ्न के जरुरी छ भने ती रेमिटचान्स कम्पनी नेपालमा रेमिटचान्स कारोबार गर्ने अनुमति प्राप्त कम्पनी हो कि होइन । कतिपय अनुमति नलिई सञ्चालन गरिएको कम्पनीले कम सेवा शुल्क र बढी विनियम दरमा पठाइदिने प्रलोभनमा पारेर ठगी गर्न सक्छन् । यसमा सचेतता अपनाउन जरुरी छ ।

रेमिटचान्स पठाउँदा पूर्ण विवरणसहित रकम पठाएको भौचर लिन अनिवार्य हुन्छ । त्यस्तो भौचर सुरक्षित राख्नुपर्छ । केही कारण नेपालमा पाउनुपर्ने व्यक्तिले नपाएको खण्डमा उक्त भौचरमार्फत दाबी गर्न सकिन्छ । यसका अलावा नेपालमा आउँदा सरकारले दिएका विभिन्न सेवा लिनका लागि पनि यस्तो भौचर आवश्यक पर्दछ ।

विदेशमा रहेका बैक खातामार्फत पनि पैसा पठाउन सकिन्छ । यसका लागि पैसा पठाउने र प्राप्त गर्ने दुवै व्यक्तिको बैक खाता हुनुपर्छ र बैकको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जाल हुन पनि जरुरी हुन्छ । पैसा पठाउने व्यक्तिले पैसा प्राप्त गर्ने व्यक्तिको बैकको नाम, खाता नम्बर र बैकको एक अन्तर्राष्ट्रिय कोड जसलाई ‘स्विफ्ट कोड’ भनिन्छ, यी जानकारीहरू बैकमा उपलब्ध गराएपछि इच्छाएको व्यक्तिको खातामा रकम पुग्ने छ । यो माध्यमबाट पैसा पठाउन साधारणतया रेमिटचान्सभन्दा महँगो पर्छ ।

पैसा पठाउने क्रममा अनौपचारिक र गैरकानुनी माध्यमहरू पनि भेटिन्छन् । यस्ता संयन्त्रमा आफूले पठाएको पैसाको कुनै ग्यारेन्टी नहुने हुनाले पैसा डुब्ने जोखिम धेरै हुन्छ । त्यसैले हुण्डीलगायत अवैधानिक च्यानल र व्यक्तिगत माध्यमबाट कहिल्यै पनि पैसा पठाउनु हुँदैन । यसरी अवैधानिक च्यानलबाट पैसा पठाउँदा भोलि नेपालमा आएपछि पनि समस्या हुनसक्छ । त्यसैले सधै नेपाल राष्ट्र बैकबाट अनुमतिप्राप्त रेमिटचान्स कम्पनी र तिनका आधिकारिक एजेन्टमार्फत वा बैकिङ च्यानलमार्फत मात्रै पैसा पठाउने गर्नुपर्छ ।

■ शंकर भण्डारी

संविधान संशोधनको विषयलाई सामान्य रूपमा लिनु हुँदैन

देशले गणतन्त्र प्राप्त गरेको १८ वर्ष भएको छ । तर, व्यवस्था फेरिए पनि जनताको अवस्था उस्तै छ । यो अवधिलाई फर्केर हेर्ने हो भने देशको आर्थिक अवस्थामा कुनै फरक आएको छैन । देशको बाहच सम्बन्धमा तात्त्विक सुधार हुन सकेको छैन । त्यसकारण जबसम्म जनताको अवस्थामा परिवर्तन आउँदैन, तबसम्म गणतन्त्र दिवस मात्रै मनाउनुले कुनै अर्थ राख्छ, जस्तो मलाई लाग्दैन । हामी लोकतान्त्रिक प्रणालीमा छौँ । प्रजातान्त्रिक प्रणालीमा जो कोहीले पनि फरक मत राख्न पाउँछ । अहिले देशको राजनीतिक व्यवस्थाको विकल्प खोज्न सबै जनतालाई अधिकार छ । कसैले परक मत राख्दमा त्यसको खेदो गर्नु हुँदैन । लोकतन्त्रमा जनताका असन्तुष्टिलाई सरकार र राजनीतिक दलले अन्यथा लिनु हुँदैन ।

संविधान पूर्ण छैन । संविधान जारी गर्ने बेलामा पनि धेरै विमतिहरू थिए । संविधानमा जनताका धेरै सवाल समावेश हुन सकेको छैन । यो संविधान जनताको मतविपरीत जारी गरिएको छ । त्यतिबेला राजनीतिक दलको सम्झौताका रूपमा यो संविधान जारी भएको हो । संविधान जारी गर्ने बेलामै राजनीतिक दलहरूले गल्ती गरेका छन् । अब यसलाई सच्याउनको निम्ति पनि संविधान संशोधन जरुरी छ । संविधान जारी गर्ने समयमा छुट्टेका जनताका सवाल र जारी भएको यो १० वर्षको अवधिलाई गहिरो गरी समीक्षा गरेर संशोधन गर्न जरुरी छ । संविधान संशोधनको विषयलाई सरकार र मुख्य राजनीतिक दलले सामान्य रूपमा लिनु हुँदैन ।

सरकार गठनका क्रममा नेपाली कांग्रेस, नेकपा एमालेलगायत सात राजनीतिक दलबीच संविधान

संशोधन गर्ने सहमति भएको छ । तर आज सरकार बनेको ११ महिनासम्म पनि संविधानको विषय टुंगो लागेको छैन । संशोधनको नाममा जनतालाई भुलभुलैमा पार्नु हुँदैन । सरकारले मुख्यगरी जनताको भावनाअनुसार संविधानको विषय ल्याउनुपर्छ । संशोधन सरकारले बहुमतको आधारमा गर्नु हुँदैन । जसरी जारी गर्ने बेलामा सबै राजनीतिक दलको बीचमा सहमति भएको थियो । त्यसरी नै संशोधनमा पनि जनताको भावनाअनुसार सबै दलको सहमति हुनुपर्छ ।

अहिलेको संघीय संरचना अत्यन्त महँगो छ । संघीयताबारे पनि गहिरो गरी समीक्षा गर्नुपर्छ । संघीयताको नाममा अनावश्यक खर्च भइरहेको छ । युवा शक्ति विदेश पलायन हुनु देशको लागि विडम्बनाको अवस्था हो । देशभित्र रोजगारी नपाएर मात्रै होइन, रोजगारी पाएका निजामती सेवा, नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना पनि जागिर छोडेर विदेश पलायन हुँदै छन् । कोही अध्ययनको निम्ति भन्दै विदेश पलायन भएका छन् । उनीहरूलाई देशभित्रै रोजगारी दिने, व्यावहारिक शिक्षा दिने र उपयुक्त सेवासुविधा दिने विषयमा सरकारको ध्यानै जान सकेको छैन ।

वर्तमान सरकारमात्रै होइन, यसअघिका सरकारको पनि पर्याप्त ध्यान पुगेन । देश सुधार गर्न पहिला राजनीतिक दलमा सुधार जरुरी छ । राजनीतिक दल एकले अर्कालाई आरोप लगाएरमात्रै हुँदैन । हामी नेताहरू सच्चिन जरुरी छ । हामी नेताहरू अहंकारी र गैरजिम्मेवार भएका छौँ । हामीमा म जस्तो कोही छैन भन्ने भ्रम पैदा भएको छ । यी सबै भ्रमबाट मुक्त भएर दल र दका नेताहरू सच्चिनुपर्ने अहिलेको आवश्यकता हो । त्यसपछि मात्रै देश बन्छ ।

म नै सर्वेसर्वा भन्ने भ्रमबाट हामी मुक्त हुनुपर्छ । नेताले आफ्नो लागि होइन, जनताको निम्ति काम गर्नुपर्छ । हामी नेताहरू जनताप्रति उत्तरदायी हुनुपर्छ । जिम्मेवार हुनुपर्छ । सरकार र राजनीतिक दलले जनताको पक्षमा काम गर्नुपर्छ । सबैभन्दा पहिला देशलाई आर्थिकरूपमा सम्पन्न बनाउन जरुरी छ । त्यसको निम्ति आफ्नै देशको पर्यटन विकासमा जोड दिनुपर्छ ।

बन्द भएका र रुग्ण अवस्थामा रहेका उद्योग/कलकारखानाको सञ्चालन गर्नुपर्छ । हामीसँग पर्याप्त जल छ । त्यसको भरपूर उपयोग गर्दै रोजगारी सिर्जना गर्नुपर्छ । अहिलेसम्म देश विकास नहुनुमा नेताहरूले नैतिक जिम्मेवारी लिनुपर्छ । राजनीतिक दलका नेताले निर्वाचनको समयमा जनतासामु राखेका प्रतिबद्धता पूरा गर्ने गरी काम गर्नुपर्छ ।

अहिले पनि सरकारले ठोस नीति र कार्यक्रम बनाउन नसक्दा विकासका योजना मलपत्र परेका छन् । मुख्य कुरा यो वर्तमान सरकारले विकासका योजनाहरू समयमै सम्पन्न गर्न नसक्नुको कारण र समाधानका उपायहरू खोज्न जरुरी छ । कुनै पनि निर्माणका कामहरू समयमै सम्पन्न गर्न जरुरी छ । सुशासनको निम्ति सरकारले भ्रष्टाचारीलाई कडा कारवाही गर्नुपर्छ । आफ्नो पार्टीको माफ्छु हो भनेर कुनै पनि सरकारले आफ्ना नेता कार्यकर्ताको संरक्षण गर्नु हुँदैन । तर, अहिले यहाँ त्यही भइरहेको छ । भ्रष्टाचार अन्त्य गर्दै देशमा सुशासन कायम गर्न आमनागरिकको पनि महत्त्वपूर्ण भूमिका हुन्छ ।

(नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्य तथा प्रतिनिधिसभा सदस्य भण्डारीसँग राससले गरेको कुराकानीमा आधारित)

प्रभाव दैनिक

National Daily

अर्थ बजार

आजको मूल्य

छपावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी

प्रति तोला - १९३७०० प्रति तोला - ० प्रति तोला - २०७५

आगामी वर्षको बजेट कार्यान्वयन गर्न सुरु

काठमाडौं (प्रस)- अर्थ मन्त्रालयले आगामी वर्षको बजेट कार्यान्वयनको गृहकार्य सुरु गरेको छ । नीति तथा कार्यक्रम, बजेट र लक्ष्यवीच तादम्यता मिलाइ कार्ययोजना बनाएर कार्यान्वयन गर्न गृहकार्य सुरु भएको हो ।

अर्थ मन्त्रालयमा विहीवार आयोजित बैठकमा उपप्रधानमन्त्री एवं अर्थमन्त्री विष्णुप्रसाद पौडेलले बजेट वक्तव्यमा समावेश भएका कार्यक्रम तथा आयोजनाका लागि खरिदसम्बन्धी तयारी अघि बढाउन निर्देशन दिए । बजेट स्वीकृत भएलगत्तै सम्मोक्षा गर्न सकिने गरी तयारी गर्दा छिटो काम गर्न सहज हुने उनको भनाइ छ ।

मुख्य सचिव एकनारायण अर्यालले खरिद प्रक्रिया अघि बढाउन थप ऐन कानून जरूरी नभएको उल्लेख गर्दै बजेटमा उल्लेख भएअनुसार खरिद प्रकृया अघि बढाउँदा हुने धारणा व्यक्त गरे । बैठकमा चालू आर्थिक

वर्षको पूँजीगत खर्च वृद्धिमा विशेष ध्यान दिनेवारे पनि छलफल भएको थियो । बैठकमा अर्थ सचिव घनश्याम उपाध्यायले स्रोत सुनिश्चितता भएका योजना तथा कार्यक्रमको सम्बन्धमा रकमान्तरलगायतका विषयमा अर्थ मन्त्रालयले तत्काल सहजीकरण गर्ने बताए । उनले स्रोत सहमति भएका र कागजात पुरा भएका आयोजना तथा कार्यक्रमको सम्बन्धमा सहजीकरणका लागि आवश्यक परे विदा र शनिवारको दिन पनि काम गर्ने बताए । प्रक्रिया पुरोका र हुन सक्ने काम मात्र अर्थ मन्त्रालयमा पठाउन सम्बन्धित मन्त्रालयका सचिवलाई उनले अनुरोध गरे ।

बैठकमा भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, जल स्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय, खानेपानी मन्त्रालयलगायतका सचिवहरूको उपस्थिति थियो ।

कपरेिट

सिटिजन्स बैंकले सुरु गर्‍यो 'न्यापिड एपआई बैंकिङ प्रणाली'

काठमाडौं (प्रस)- सिटिजन्स बैंकले नेपालमै पहिलो पटक गोकियो ल्याबस प्रा लि संग को सहकार्यमा व्यवसायिक बैंकिङलाई सरल, छिटो र सुरक्षित बनाउन डिजाइन गरिएको सुरक्षित एपीआई बैंकिङ प्लेटफर्म संचालनमा ल्याइएको छ । यस सेवा अन्तर्गत प्रथम चरणमा, व्यवसायिक ग्राहकको सहमतिमा न्यापिडले ग्राहकको इआरपि प्रणालीहरूलाई बैंक खातासँग प्रत्यक्ष रूपमा जडान गर्छ, जसले गर्दा इआरपी भित्रैबाट वास्तविक समयमा ब्यालेन्स चेक र स्टेटमेन्ट हेर्न सकिन्छ ।

सावै दोस्रो चरणमा, न्यापिड विश्वव्यापी मापदण्ड आईएसओ २००२ तथा एमएफए र ओएथ २ जस्ता प्रविधिहरू प्रयोग गरी भुक्तानी प्रारम्भ गर्ने सुरक्षित एपीआई उपलब्ध गराउनेछ । जसमा भुक्तानी स्वीकृतिका लागि हस्ताक्षरकर्ता (एकल वा बहु-हस्ताक्षर) परिभाषित गर्न सकिने, क्यूआर कोड र कार्डमार्फत गरिएका कारोबारहरूको सेटलमेन्ट डेटाको विस्तृत भुक्तानी विवरण प्राप्त गर्न सकिने, कर्मचारीहरूको तलब भुक्तानीलाई छिटो प्रभावकारी र स्वचालित गराउन सकिने, एउटा खाताबाट अर्को खातामा रकमान्तर तथा अन्तर बैंक रकमान्तर सहज र सुरक्षित तरिकाले गराउन सकिने, अनलाइन खाता खोल्न सकिने, जस्ता सेवाहरू उपलब्ध हुनेछन् ।

वातावरण दिवसमा टाटा कर्मको के२के यात्रा

काठमाडौं (प्रस)- नेपालका लागि टाटा मोटर्सको एक मात्र आधिकारिक वितरक सिप्रदी ट्रेडिङ प्रा.लि. ले विश्व वातावरण दिवस २०२५ को अवसरमा टाटा कर्म ईभीमा काठमाडौंदेखि कन्याकुमारीसम्मको ऐतिहासिक विद्युतीय यात्राको घोषणा गरेको छ । केटुके ड्राइभ नाम दिइएको यो अभियान विहीवारदेखि सुरु हुँदैछ, जसले विद्युतीय गाडीमा लामो दूरीको यात्रालाई प्रोत्साहन गर्नेमा विश्वास राखिएको छ ।

यस यात्रामा चर्चित अटो उत्साहीहरू अवशिष प्रसाद ओझा र विजय राम कसज सहभागी हुँदैछन्, जसले करिब ३०००+ किलोमिटर दूरी तय गर्दै काठमाडौंदेखि भारतको दक्षिणी छेउ कन्याकुमारीसम्मको बाटो विद्युतीय रूपमा पार गर्नेछन् । कर्म ईभीमा भारतको कन्याकुमारीतर्फ लाग्नुअघि अवाशिष ओझाले बाटोका हिसाबले र दक्षिण भारत ठाउँका हिसाबले अनौठो नभए पनि विद्युतीय कारमा पहिलोपटक जान लागेकाले केही फरक अनुभव हुने बताए । 'मेरो दक्षिण भारतको यात्रा नयाँ भने होइन तर इलेक्ट्रिक कारले यात्रा गर्दा कस्तो अनुभव हुने हो, चार्जिङ सुविधाको उपलब्धताले यात्रालाई रोमाञ्चक र केही चुनौतीपूर्ण बनाउन सक्छ,' उनले भने, 'हामी यसका लागि धेरै उत्साहित छौं । कर्म ईभीले हाम्रो यात्रालाई अझ बढी रोमाञ्चक बनाउने छ ।'

कर्म ईभीको १८६ मिलिमिटर ग्राउन्ड क्लियरेन्स भएकाले यात्रामा कुनै ठूलो समस्या आउने देखिदैन । नेपालमा हालै लन्च भएको टाटा कर्म ईभी एक अत्याधुनिक इलेक्ट्रिक एसयूभी-कूपे हो । यसमा लेभल-२ ब्ल्क, प्यानोरामिक सनरूफ, भिएण्डएल टेक्नोलोजी लगायत उच्चस्तरीय सुरक्षा र सुविधा छन् । विश्व वातावरण दिवसको अवसरमा विहीवार, सिप्रदीले कर्म ईभीमा कन्याकुमारी जान लागेका ओझा र कसजुलाई थापार्थलमा रहेको टाटा कार शोरुमबाट 'फ्याग अफ' गरी बिदाइ गरेको हो ।

मुक्तिनाथ केवलकार परियोजनाको लगानी स्वीकृत

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- लगानी बोर्ड नेपालको ६४औं बैठकले मुक्तिनाथ केवलकार परियोजनाको लगानी स्वीकृतिलगायत विभिन्न परियोजना अघि बढाउने निर्णय गरेको छ ।

प्रधानमन्त्री एवं बोर्डका अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीको अध्यक्षतामा विहीवार प्रधानमन्त्री निवास, बालुवाटारमा बसेको बैठकले पर्वतको सेराफाँट (वीरेठाँटी/नयाँ पुल)देखि मुस्ताङको मुक्तिनाथसम्म सात स्थानमा स्टेसनसहित ८१.०४१ किलोमिटरको लामो केवलकार निर्माणका

लागि लगानी स्वीकृत गरेको हो ।

रु ५७ अर्ब ६४ करोड ३७ लाख लागत रहने उक्त परियोजना निर्माण, स्वामित्व, सञ्चालन र हस्तान्तरण 'बूट' (बिल्ड, ओन, अपरेट, ट्रान्सफर) ढाँचामा मुक्तिनाथ दर्शन प्रालिले निर्माण गर्न प्रस्ताव गरेको थियो । बैठकले उक्त प्रालिसँग परियोजना विकासको सम्मोक्षाको शर्त आदि विषयमा वार्ता गर्न बोर्डका प्रमुख कार्यकारी निर्देशक सुशील ज्ञवालीको संयोजकत्वमा समिति गठन गरेको छ । उक्त केवरकार सञ्चालनमा आएमा स्थानीयस्तरमा ठुलो मात्रामा पर्यटक र रोजगारी बृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

बैठकले ७५० मेगावाट क्षमताको

रु १६० अर्ब लगानी रहने पश्चिम सेती जलाशययुक्त आयोजनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन थप अध्ययन

गर्ने, नेपालमा रेलमार्ग क्षेत्रमा सहकार्यका लागि अध्ययन गर्न दक्षिण कोरियाको कोरेल नामक संस्थासँग गरिने सम्मोक्षाको

मस्यौदा मन्त्रपरिषदबाट स्वीकृति लिने निर्णय पनि गरेको छ ।

त्यसैगरी ४३.२ मेगावाटको छिलुङ खोला जलविद्युत आयोजना, २१६ मेगावाटको बम्फाङ माथिल्लो सेती जलविद्युत आयोजना र ४४ मेगावाटको बकान खोला जलविद्युत परियोजनाको लगानी स्वीकृतिको निर्णय बोर्डबाट भएको छ ।

बैठकले जनकपुरमा रिफाइन इडिबल आयल (खानेतेल) उद्योग र विभिन्न स्थानमा सूचना प्रविधि उद्यान स्थापनाका लागि प्राप्त प्रस्तावहरू अघि बढाउने निर्णय गरेको छ ।

एभिन्यूज एजेन्डा

बजेट प्रभाव

श्री भाष्कर राज राजकर्णिकार

सहजकर्ता तथा अध्यक्ष एभिन्यूज खबर

कार्यक्रम स्थान: होटल रॉडिसन, लाजिम्पाट, काठमाडौं

मिति: जेष्ठ २३ गते, शुक्रबार, २०८२ / तदअनुसार जुन ६, २०२५

समय: दिउसो १ बजे (प्रत्यक्ष प्रसारण २ बजे देखि ५ बजे सम्म लगभग ३ घण्टा)

माननीय देवेन्द्र दाहाल ज्यू

भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्री

सिंहदरबार, काठमाडौं, नेपाल

माननीय सन्तोष चालिसे ज्यू

सभापति

संसदीय अर्थ समिति

माननीय जनार्दन शर्मा ज्यू

सांसद तथा पूर्व अर्थमन्त्री

श्री सुरेन्द्र पाण्डे ज्यू

सांसद तथा पूर्व मन्त्री

डा.चिरञ्जीवी नेपाल ज्यू

अर्थविद् तथा पूर्व गभर्नर

नेपाल राष्ट्र बैंक

श्री अन्नन श्रेष्ठ ज्यू

वरिष्ठ उपाध्यक्ष

नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ

श्री कमलेश अप्रवाल ज्यू

अध्यक्ष

नेपाल चेम्बर अफ कमर्स

कार्यक्रम उद्घोषिका

श्री प्रभा थापा

प्रभाव पब्लिकेशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित

मुद्रण: एक्स्प्रेस कलर प्रेस,

कार्यालय: काठमाडौं-७, सिफल, नेपाल

फोन नं.: ०१-४३७३५७७, ०१-४५८४३९८, ईमेल: prabhaddailynews@gmail.com,

विज्ञापनका लागि: marketing2prabhaddaily@gmail.com,

प्रबन्ध निर्देशक: कृष्ण कार्की,

सम्पादक: विष्णु तामाङ